Zübük Marko paşa

İT KAĞNI GÖLGESİNDE YÜRÜR DE KENDİ GÖLGEM SANIRMIŞ

NE SAĞCIYIZ NE SOLCU FUTBOLCUYUZ FUTBOLCU

İki Zübük minarenin tepesine çıktı!

ŞEREFENİN ETRAFINDA ÜÇ TUR ATTIKTAN SONRA ZÜBÜKLER SAĞ SALİM YERE İNDİLER

Zübüklerden biri minareden aşağıya «Burad an Tahtaköy çok güzel görünüyor» diye bağırdı. Minareden çamaşır asan komşu kadını dikizleyen öbür zübük de «Her şey tabak gibi ortada, ayana gibi görünüyor» dedi.

Gazetemizin başkaya girdiği sa atte, iki Zübük, biri altmış, biri yetmiş beş metre irtifaındaki mi narelere çıkarak, yerden uzaklaş mışlar, dünya ile ilgilerini tama men keserek, kendilerinden geç mişlerdir. Yapılan tahminlere gö re, Zübük'ler minareden birbirle rini görerek el ve kol işaretleri yapmışlardır.

NASIL ÇIKTILAR?

Kimsenin bulunmadığı sabahın erken saatinde, minarenin kapı sından girerek, merdiven basa maklarından en üst şerefeye ka dar, dinlene dinlene çıkmışlar ve burada gizlenerek, komşu kadın ların uyanarak bahçeye, tahtabo şa ve balkona çamaşır asarken eğilmelerini beklemişlerdir.

Zübükler huuu çekerek şerefe de üç tur attıktan sonra, yere inmişlerdir. Ulemalar, bu büyük muvaffakıyet için şöyle demişler dir:

«Bu çıkış, zübüklerin yeni bir başarısıdır ve bununla bütün zü büklük övünecektir.»

ŞU MALÛMAT VERİLMİŞTİR:

Zübükler uzun hazırlıktan son ra, minarenin tepesine çıkmışlar dır. Zübüklerden biri, takkesini sıkıca başına geçirmiş, yün çorap larını giymiş ve erkenden evden çıkarken karısının duymaması için, papuçlarını çıkarıp koltuğu nun altına koymuştur. Öbür zü büklü de korkudan ıslatmamak için çakşırının altına bez bağla mış ve en yeni cübbesini giymiş tir.

FAALİYETLERİ

Zübüklerin minaredeki faaliyet ve tetkiklerine gelince, çok mü him ve müspet neticeler almışlar dır. Zübüklerden biri, minarede yörüngesine girerek, bahçede ça maşır asmakta olan bakkalın yen gesini dikizlemiş ve bir ara den gesini kaybederek, yörüngesin den uzaklaşmıştır.

Bakkalın yengesi, sepetten ça maşır almak için eğilince Zübük «Her şey tabak gibi ortada ma şallah, ayna gibi görünüyor» di ye iç çekmiş ve göğüs geçirmiş tir.

İkinci Zübük ise «Buradan Tah taköy çok güzel görünüyor!» demiş ve cübbesinin eteklerini toplamıştır.

Doğu'ya heyet yollanacak

Malatya ve Erzincana kadar heyetler soyulmadan, basılmadan, vurulmadan gidebilirlerse memleketimizde de uzay araştırmalarına başlanacaktır.

ANKARA, 19 (Özel)

Memleketimizde de pek yakın da uzay araştırmasına, aya gitmek için denemeler yapılma sına başlanacaktır. Ancak bilgin lerimiz, uzay tecrübelerine baş lamadan önce, soyulmadan, ba sılmadan, vurulmadan, yol ke silmeden, Siirt'e kadar değilse bile, hiç olmazsa Malatya veya Erzincana kadar olsun emniyet le yolculuğun şart olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Buna cevaben ilgililer «uçakla gidildiği takdirde hiç bir soyul ma basılma veya yol kesilme tehlikesinin varit olmıyacağını, binaenaleyh hava yolunu tercih eden vatandaşların eşkıyaların elinden kurtulabileceklerini» söy lemişlerdir.

Uzaya fırlatacağımız füze he nüz inşaa edilmemiş olmakla beraber, şimdiden isimleri kon muştur. Fırlatılacak ilk milli füzenin ismi üzerinde de parti lerimiz arasında şiddetli anlaş mazlıklar başgöstrmiştir ilk fü zeye «Maşallah», «İnşallah» ve «ya selamet» isimlerinin veril mesini istiyenler vardır. «Allah korusun», «Haydi Allah rasgeti re», «Yolun açık olsun», «Ha babam», «Hafazanallah», «Ya hafız» gibi isimler üzerinde de durulmaktadır. Bu isimlerden birinin tesbiti refereandum yolu ile olacak ve milletin oyuna başvurulacaktır. Fırlatılacak ilk füzenin ismi meselâ «Maşallah» olursa, bundan sonra atılacak füzeler tıpkı «Vostok II, Vostok III» denildiği gibi« iki kere ma şallah, üç kere Maşallah... Kırk bir kere maşallah» isimlerini alacaktır.

Adalet Partililer «Maşallah is mini istiyorlarsa, kalkınmaya inanmış inkilâpçı ve lâplâpçı ve hamleci bir parti olan CHP ise milli füzeye «Hababam ha» adı nın verilmesini istemektedir. Bu takdirde müteakip füzelerin isimleri şöyle sıralanacaktır: «Ha babam habir», «Ha babam ha ikiiii» ,«Ha babam ha üüüç!.»

İlgililerin bu hususta verdik leri bilgiye göre, ilk füzeyi bir kere fırlatabilirsek, ondan sonra ki fırlatmalar kolay olacaktır. Bütün zorluk ilk fırlatmadadır.

Uzay adamlarına Amerikalılar Astronot, Sovyetler ise Kozmo not adını vermişlerdir. Bizim uzay adamlarına ne diyeceği miz belli değildir. Bizdeki uzay adamlarının müsbet ilimle ye tiştirilen İmam Hatip Okulu mezunlarından olması muhte meldir.

POLİS HALK'A GÜLERYÜZLÜ DAVRANACAK

Böyle Bakan istemiyoruz!

Borcunu inkâr eden a dam Bakan olamaz !

Böylesinin bakan olduğu hükûmet doğru ve halka yararlı iş göremez! Bu milleti kimler idare ediyor? işte onlardan brii: Borcunu inkâr eden Gökay! imar ve iskân Bakanı Gökay, aylığı 30 lira olan Vali konağının kirasını sekiz yıl ödemedi, sonra da biriken 6116 ilra borcunu inkâr etti .

Yurttaş, kira ödemek için inim inim inliye dursun; kirasını öde yemiyen işçinin, dar gelirlinin, icra yoluyla ve polis zoruyla, bü tün çoluk çocuğu sokağa atılsın, öteyandan da İstanbulun en gü zel yerindeki koskoca Vali Kona ğının kirası 30 lira olsun. Sonra da Türkiye'de sosyal adalet var, hak var, demokrasi var, denilsin.. Bu sözlere kargalar kuyruk altla riyle gülerler.

Hiç olmazsa, şimdi İskân Baka nı olan Gökay, vali olarak otur duğu bu konağın 30 lira olan ki rasını ödemiş olsaydı, hayır, öde memiştir. Bir ay, beş ay, on ay değil, bir yıl, üç yıl, beş yıl de ğil, İstanbul'da valilik ettiği tam sekiz yıl ve bir aylık kirasını öde memiştir.

Otuz lira kiradan sekiz yıl bir ayda toplanan borcu olan binler ce lirayı değil, yüzlerce lirayı değil, bir kuruş bile ödememiştir.

Alacaklı olan İstanbul İl Özel Muhasebesi Altıncı İcra Memurlu ğu yoluyla, birikmiş kira tutarı »116 lirayı isteyince, Ordinaryüs Profesör, eski CHP. İstanbul İl Başkanı, eski İstanbul Valisi ve Belediye Başkanı, eski Bern Elçi si, yerli, yabancı ve uluslararası birçok kurumların başkanı ve üyesi, milyoner ve sabık Yassıa da sanıklarından ve şimdiki İnö nü Hükûmetinin İskân Bakanı Fahrettin Kerim Gökay, borcunu inkâr etmiştir.

Şimdi Dünya gazetesinden habe rin arkasını okuyalım:

«Bunun üzerine, Gökay aleyhine Kadıköy Birinci Asliye Hukuk Mahkemesinde dâva açılmıştır. Açılan dâvada Gökayın avukatlığı nı kardeşi yapmıştır. Gökay'ın kardeşi, muhakeme sırasındaki sa vunmada, kira alacağının beş yılı aşması münasebetiyle «zaman aşı mına» girdiğini iddia etmiştir. İl Özel Muhasebesinin avukatı da «İdarei Hususiye Vilâyet Kanu nunun» 76 ve 77 nci maddelerine göre, temsil yetkisi Valiliğe ait bulunduğundan, Gökay'ın o za manlar kendi hakkında, kendisi nin takibata geçmesinin mümkün olamıyacağını bildirerek «zaman aşımının» bu yönden kabul edile miyeceğini söylemiştir. Neticede mahkeme dâva konusunun kira talebinden ibaret olduğu için, Borçlar Kanununun şümulüne gir diğini kabul ederek beş yıllık kira alacağına zaman aşımını tanımış tır. Mahkeme, Gökay'ın Vali kona ğında oturduğu süreden zaman aşımı tanıdığı 5 yılın kirasını çı kardıktan sonra, Vali Konağının 22 ay 11 günlük kira bedeli olan 2013 lirayı İl Özel Muhasebesine ödemesine karar vermiştir.

Demokrasiyle yönetilen hangi uygar ülkede borcunu inkâr etti ği mahkemede sâbit olan bir Türkiye'de toplumsal adalet ve güvenliği sağlıyabileceğine hâlâ, adam, hâlâ Bakanlık sandalyesin de oturabilir? Borcunu inkâr etti ği anlaşıldıktan sonra da zaman aşımının arkasına sığınarak yine de borcunu ödemiyen bir adam dünyanın hangi demokratik ülke sinde hâlâ bakanlık koltuğunda oturmakta direnebilir?

Bu memlekette, adam kıtlığı mı var ki, İstanbul'un en iyi yerin deki koskoca konağın 30 liracık olan kirasını 8 yıl ödemiyen ve biriken 6116 lira borcu istenince de borcunu inkâr eden, borçlu olduğu mahkemede ortaya çıkın ca da kanunun bir gediğinden sızıp zaman aşımına sığınarak, yine de borcunu ödemiyen birini tutup bakan yapmışlar.

Gökay'ın bu türlü işleri bir değil, iki değil.. Belediyenin dar gelirliler için yaptırdığı kalörifer li apartmanın koca dairesini be davaya yakın bir kirayla tutup, burada kitaplarını korumuştu da bunları yazanlara da «Servet düş manlarına» demişti.

Biz, alınteriyle kazanılmış ser vetin düşmanı değiliz; ama beleş çiliğin, ama haksız kazancın, ama sömürgenliğin, ama devlete, hal ka zarar vererek elde edilen ser vetin düşmanıyız. Hem de can düşmanıyız.

Ey yurttaş! Gökay'ın da arala rında bulunduğu bu hükûmetin hâlâ ve hâlâ inanıyor musun?

TAŞLAMA

Kim?

Gümüşpala «Fikir mücade lesi olmıyan partide Millî şeref olur» demiş.

Ne doğru söz!

Pekiy, bir soru:

— Fikir olmıyan, fikir mücadelesi de olmıyan, üste lik Millî Şeref'i de olmıyan partide ne olur?

Bu sorunun cevabı veri lince Gümüşpalanın kimliği ortaya çıkar.

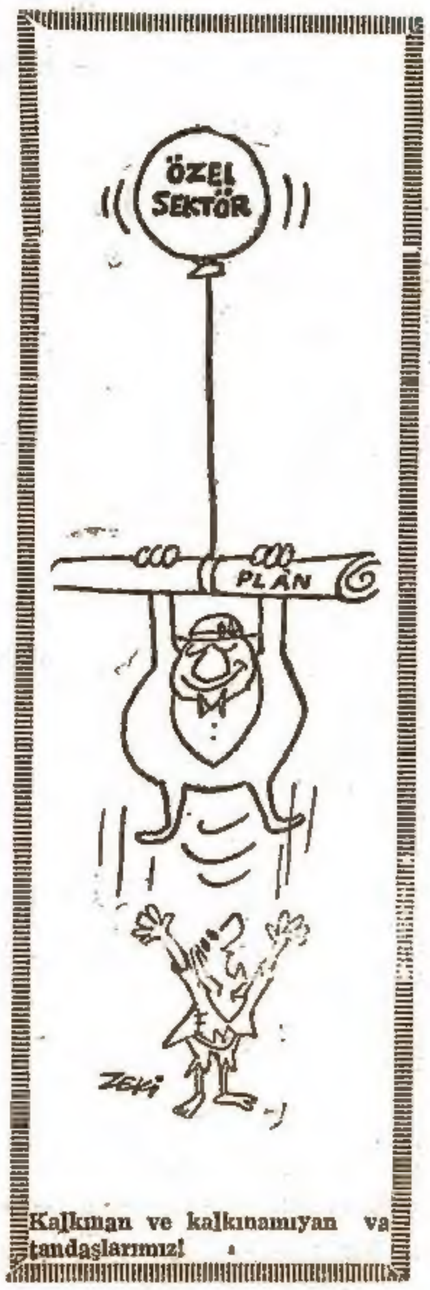

Kalkınan ve kalkınamıyan va tandaşlarımız!

OLAYLAR-Alaylar

Düz duvara tırmanma

Amerikalı bir gazeteci gelmiş İstanbula, adı Thomas Friedmanmış. Bizdeki işsizliği, geçim sıkıntısını görüp üzülmüş olacak ki, bizlere yeni bir iş alanı gösteriyor: Minareye tırmanmak..

İşsizlere müjde, hemen kolları paçaları sıvayıp minareye tırmanma ekzersizlerine başlasınlar.

Bakınız, Amerikalı gazeteci ne diyor:

«Ayasofya veya herhangi bir caminin minare alemine kalın bir halat bağlanacak, bir ucu yere kadar sarkıtılacak. Para kazanmak isteyenler teker teker halata tırmanıp minarenin en üst şerefesine kadar çıkacaklar.»

Saat tutulacakmış, kim en çabuk minareye tırmanırsa, Amerikalı ona 150, ikinciye 100 üçüncü ye de 50 lira verecekmiş

Gördünüz mü kazancın yolunu. Herif bizi düz duvara bile değil de minarelerin tepelerine tırmandıracak. Amerikalıların elinden 100 lirayı kapmak için kertenkelelere döneceğiz.

Acaba Amerikalının aklından zoru mu var ki, bizi minarelere tırmandırıp gönül eğlendirecek.. Yok efendim, minarelere tırmanların resimlerini çekecekmiş de Amerikan gazetelerine satacak mış. Vay açıkgööözl.

Nedir bizim bu Amerikalılardan çektiğimiz yahul. Boşuna «fakirlik rezillik» dememişler. Herif bizi yüzer liraya düz duvara tırmandırıp, sirk maymunlarının gösterilerinden bıkan Amerikaya resimlerimizi satacak.

Bu kadarla bitse iyi. Amerikalı diyor ki:

«New York'taki ajansım bu resimleri bütün dünya gazete ve dergilerine yazacak, böylece memleketimiz hakkında propaganda olacak. herkes Türkiye'yi tanıya caktır.»

Hah, bu doğru işte.. Adam, iyiliğimizi istiyor canım.. Bunca yıl uğraştık, didindik, yırtındık, para landık, her ne ettikse kendimizi tanıtamadık; inandım ki Amerikalı becerecek bu işi. Herhalde resimaltı yazıları da şöyle olacaktır:

«Ruslar ve Amerikalılar uzaya çıktılarsa Türkler de minareye çıkıyorlar; hem de düz duvara tırmanarak.. Resimde, duvara tırmanma yarışmasında birinci gelen Türk'ü kertenkele gibi minare duvarına tırmanırken görüyor sunuz.»

Artık ondan sonra ünümüz dünyaya yayılır. Eskiden Avrupalılar «Türk geliyor!» diye korkarlarmış atalarımızdan. Şimdi de «Türk geliyor!» yerine «Türk tırmanıyor!» diyecekler. «Türk gibi kuvvetli» yerine. «Türk gibi tırmandı» denilecek.

«Düz yolda yürüyemezler ama, düz duvara tırmanırlar!» diyecekler.

Yine namımız yürüdü, dünyayı tuttu: Dünyada en çok keçi, eşek bizde; keçide birinciyiz, eşekte birinciyiz, tırmanmada birinciyiz..

Amerikalı

Amerikalılar, bayrağımızı yırttılar. Amerikalılar şoför dövdüler. Amerikalılar çocuk çiğnediler. Amerikalılar köy lüyü kurşunladılar. Amerikalılar kadın kaçırdılar. Amerikalılar sarkıntılık ettiler. Amerikalılar bir askeri vurdular. Amerikalılar adam öldürdüler, ev bastılar. Amerikalılar irza geçtiler.

Amerikalıların son numarası: «Üç sarhoş Amerkalı Ankara'da bir bekçiyi dövüp boğmağa kalkıtılar.»

Bu olayın ertesi günkü en son Amerikan numarası:

«Amerikalılar hakaret dolu bir bülten çıkardı.»

Türkiye'den dönen Amerikalılara verilen bülten işte bu:

«Aziz arkadaşım, sen şimdi bu cehennem deliğini terkediyorsun. Burası ile mukayese edilirse, cennete dönüyorsun. Artık sokaklardan yükselen o pis kokular ve sık sık rastladığın dilencilerin suratları yok. Sen sulh ve sükûna dönüyorsun. Türklerin iblisçe koyduğu yüksek vergilerden kurtuluyorsun. Aşınmış sokaklardan geçtiğin için sana vergi yazarlar. Eğer kabil olsa söylediğin kelimelere bile vergi koyarlar. Sen şimdi gidiyorsun, İyi şanslar temenni ederiz.»

Kısacası her gün gazetelerimizde Türkiye'deki Amerikalıların bir yeni numarası.

Gazetelerimize teklif ediyoruz: Nasıl «Dış politika», «Başyazı» «Borsa haberleri», «Şehir ve yurt haberleri» gazetelerde ayrı bir başlık altında veriliyorsa, dostumuz Amerikalıların Türkiyede yaptıkları da gazetelerde bir başlık altında toplanmalı. Başlık da bellî: «Dost kazığı», «Dost çiftesi» ya da «Amerikan yardımı»... Beğen beğen seç..

DÜŞMAN

Bizim partiler başarısızlığa doğru sürüklendiler mi herkesi kendilerine düşman, düşmanların başında da komünist görürler.

Adanadan olup kendini Adanadan aday bile gösteremediği için ancak Elazığdan milletvekili seçilebilen Kemal Satır da CHP yi düşmanlarla kuşatılmış göstermektedir.

Satır, CHP nin düşmanlarını şöyle sıralıyormuş:

1 — Çalışmadan kolay para kazanmağa alışmış eski partizanlar.

2 — CHP ye karşı siyasi kompleks sahipleri.

3 — Bulanık suda balık avlama hevesliği komünist ajanları.

Bizim bildiğimiz çalışmadan para kazanmak istiyenler, ağalar, Maliye Bakanının vergi kaçırdıkları nı söyledikleri bir kısım tüccarlar ve halkı sömürenlerdir. Bunlar da başta CHP olmak üzere AP nin YTP nin içindedirler.

CHP ye karşı siyasi kompleksi olanlar ise, CHP nin demokrasici lik oyunu için, zorla yaratıp ortaya çıkardığı yapma uydurma partîcilerdir.

Komünist ajanlarına gelince, hiç değilse partisini kurtarmak için Kemal Satırın bunları ele vermesi hükümetin de yakalaması gerekir.

Şu CHP, bunca tecrübelerden sonra birazcık olsun kendine gelmiyecek mi?

Anayasa çiğnendiği ve antidemokratik kanunar yürülükte olduğu için bir memlekette ihtilâl olur da, ihtilâl'in getirdiği yeni anayasa uygulanmazsa, hâlâ o eski antidemokratik kanunlar yürülükte olursa, elbette Kemal Satır gibiler kendilerini düşmanla kuşatılmış sanıp korkuya düşerler.

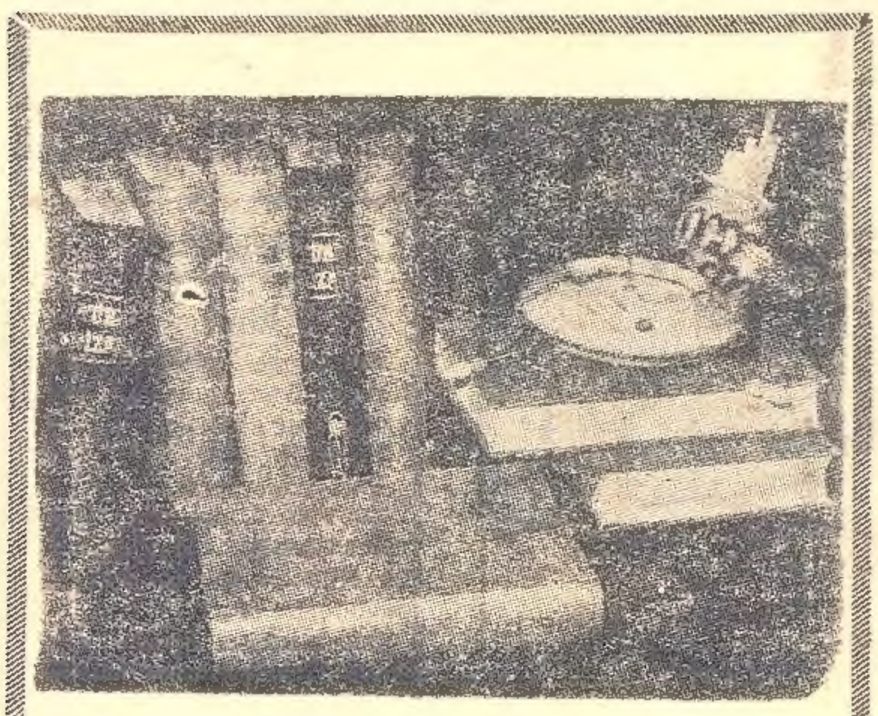

Ünlü Türk Mizahçılarının en güzel beş kitabını nefis bir cilt içinde sunuyoruz:

Türk mizahı

AZİZ NESİN'DEN: Mahmut ile Nigâr
ADNAN VELİ'den: Seçim Konuşmaları
BÜLENT ORAN'dan: Üç bacaklı kedi
RIFAT ILGAZ'dan: Radarın Anahtarı
ORHAN KEMAL'den: Bâbil Kulesi

450 Sayfa, Nefis cilt, Fiyatı: 10 lira

Ödemeli olarak gönderilir: Karikatür Yayınevi, Nuruosmaniye Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İSTANBUL

Sallaaaa!

İş yok, alış—veriş yok... Piyasa durgun... Para çekilmiş...

Hâlâ şöyle olacak da, böyle olacak da... Plân yapılacak da, uygulanacak da, on beş yıl sonra kalkınacağız da, af olacak dan...

Boşuna demezmişler:

«Kalaycının maksadı, kap kalaylamak değil, gerisine jimnastik yaptırmak...»

Sil baştan

DEMOKRASİ demek, biri gider, yerine başka biri gelir demektir. Ama bizde, yeni gelen, yerine geldiği eskinin yaptıklarını ille de bozar. Bu yüzden de ortaya bir iş, bir eser çıkmaz.

Benzetmek gibi olmasın, geneleydeki kadına sormuşlar:

— Neden sizin çocuğunuz olmaz?

Kadın cevap vermiş:

— Nasıl olsun, birinin yaptığını, öbürü bozuyor.

BASIN İLÂN KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

20 Temmuz 1962 gün ve 11159 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 14 numaralı Genel Kurul Kararı'nın dergilerle ilgili maddeleri aşağıdadır:

Madde 47 — 195 sayılı kanunun 43 üncü maddesiyle yayınlanabilme esasları tarif ve tesbit edilen (Genel ve katma bütçeli dairelerle, il özel idareleri, belediyeler, köyler ve İktisadî Devlet Teşekkülleri ve sermayesinin yarısından fazlası kamu hukuku tüzel kişilerine ait bulunan teşekküllerle, kanunla kurulan sair müesseselerin veya bunların iştiraklerinin vereceği) hususi ilân ve reklâmlar ile Kurumun ilân ve reklâmlarını yayınlıyabilecek fikir ve sanat dergileri ile sair mevkutelerin Türk dilinden gayrı dille yayınlananlar dahil), aşağıdaki maddelerde yazılı özellikleri haiz olmaları, bu ilân ve reklâmları yayınlama talebinde bulunanları ve Basın İlân Kurumu Yönetmenliği ile bu Karar'da tesbit edilen vecibeleri kabul etmeleri ve yerine getirmeleri şarttır.

GENEL HÜKÜMLER :

Madde 48 — Bu bölümde kullanılan (dergi) tâbiri günlük olmıyan bütün mevkuteleri ifade eder.

Madde 49 — Ansiklopediler gibi aralıklarla fasiküller halinde yayınlanan matbua, adı ne olursa olsun, dergi sayılmaz.

Madde 50 — Üniversiteler, Fakülteler, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Mahallî İdareler, Kızılay, Yeşilay, Ticaret ve Sanayi Odaları, Borsalar, İktisadî Devlet Teşekkülleri, bütünüm resmî sektör ile malî ve ticarî müesseseler tarafından yayınlanan dergiler aşağıdaki maddelerde tarif ve tasnifi yapılan dergiler meyanında mütalâa edilemezler, Bunlar, ancak bağlı bulundukları teşekküllerin kendi ilânlarını hiçbir şarta bağlı olmaksızın yayınlıyabilirler.

DERGİLERİN TASNİFİ :

Madde 51 — Dergiler münderecat ve muhteyalarına göre nev'i bakımından dört gruba ayrılmıştır:

I — FİKİR DERGİLERİ.

A) Siyasî ve içtimaî aktüalite dergileri.

B) Herhangi bir meslek zümresine hitap etmediği halde cinsiyet, yaş gibi belirli bir grup gözeterek yayımlanan ve fikir yönü galip olan dergiler.

II — SANAT DERGİLERİ.

(Güzel sanat olarak kabul edilen bütün sanatlar ile ilgili dergiler).

III — İLİM, TEKNİK ve MESLEK DERGİLERİ.

IV — SPOR DERGİLERİ ve MAGAZİN ile SAİR MEVKUTELER

Sahife sayı ve ölçüsü :

Madde 52 — 47 nci maddede sözü edilen ilân ve reklâmları yayınlıyabilmek için sanat dergilerinin (15 günlüklere kadar olanlar dahil) her sayısındaki sahifelerinin yüzölçümü toplamı 0,90 metrekareden, daha fazla süre içinde yayınlanan sanat dergilerinin her sayısındaki sahifelerinin yüzölçümü toplamı 1,35 metrekareden, diğer dergilerin (haftalıklara kadar olanlar dahil) her sayısındaki sahifelerinin yüzölçümü toplamı 1,35 metrekareden ve daha fazla süre içinde yayınlananların sahifelerinin yüzölçümü toplamının 2,70 metrekareden az olmaması şarttır.

En az yayın hayatı süresi :

Madde 53 — İlk sayısında tesbit ettiği yayın zamanına uygunluğunu muhafaza etmek şartiyle, haftada bir ve daha sık ara ile yayınlananlar 12 sayı onbeş günde bir yayınlananlar 9 sayı, aylık ve daha fazla süre içinde yayınlananlar 6 sayı çıktıktan sonra ilân ve reklâm alabilirler.

Yayınlarına bir sayı ara veren veya birkaçını tek sayıda toplamış olarak çıkan mevkutelere yeni yayınlanmış gibi işlem yapılır.

İlân dağıtım esasları :

Madde 54 — Yayınlanma usulü 195 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinde gösterilen ilân ve reklâmların hangi dergilerde, hangi ölçülerde yayınlanacağını, Kurumun Şubesi bulunan yerlerde aşağıdaki esaslar dahilinde Basın İlân Kurumu Genel Müdürlüğü tâyin eder. Ancak, ilân veya reklâmın yayınlanacağı derginin seçilmesinde şehir, dergi nev'i, fiilî satış hitap ettiği okuyucu gibi hususlara ait isteklerini, ilân veya reklâmı veren Kuruma bildirebilir veya Kurumu dergi intihabında serbest bırakabilir.

Madde 55 — Kurumun şubesi bulunmıyan yerlerde ilân ve reklâmların yayınlanmasını aynı esaslara göre Valilikler düzenler.

Madde 56 — 47 nci maddede yazılı ilân ve reklâmlar, dergilerin dizgi, tertip, baskı ve yazı kadrosu (telif ücretleri dahil) için ödedikleri ücretler toplamı ve fiilî satışları gözönünde bulundurularak ilân veya reklâmı verenin istekleri de dikkate alınmak suretiyle aşağıdaki esaslar dairesinde dağıtılır:

I — Gruplar (nev'i bakımından) arasında yapılacak dağıtımda ilân veya reklâmı verenin isteği nazarı dikkate alınır.

II — Aynı grupa dahil dergiler arasında yapılacak dağıtımda :

a) Fiilî satış (aboneler dahil) bakımından birbirine yakın olanlar arasında eşitliğe riayet edilir.

b) Fiilî satış (aboneler dahil) bakımından emsaline nazaran bariz şekilde üstün olanlara ilân ve reklâmı verenlerin isteklerine göre daha fazla verilir.

c) Herhangi bir dergiye verilecek ilân veya reklâmın tutarı ödediği ücretler toplamını geçemez.

Madde 57 — Kurumun ilân ve reklâmları fikir ve sanat dergilerine verilir. Bu maksatla, Kurumun yayınlanmasına aracı olmak ödevinde bulunduğu ilân ve reklâmların, Kurumun idaresine iştirak eden mevkutelere verilmesi sırasında alınacak komisyona, ilân ve reklâm istihkakları ayda (15.000) onbeş bin liraya kadar olanlar için %0,5, (15.000) onbeş bin lira ile (50.000) elli bin lira arasında olanlar için %1 ve (50.000) elli bin liradan fazla olanlar için de %2,5 eklenmek suretiyle tahsil edilecek paralardan bir fon teşkil edilir.

Madde 58 — Bu fondan fikir ve sanat dergilerine verilecek ilân ve reklâmlar, dergilerin emsal değerine göre hesaplanarak dağıtılır.

15 günde ve ayda bir yayınlanan dergilerin emsal değeri 2, haftalık dergilerin 3'tür. Fondan faydalanacak dergi adedi emsal değerleri ile çarpılarak, fonun kaça bölüneceği bulunur.

Madde 59 — Dergiler Basın İlân Kurumuna her ayın sonunda bir önceki aya ait icmal varakası gönderirler. Bu icmal varakasında her sayının fiilî satışı (baskı, bayie verilen, tadeler ve aboneler müfredatlı olarak gösterilmek şartiyle) dizgi, tertip, baskı ve yazı kadrosu telif ücretleri dahil) için ödenen ücretler ayrı ayrı beyan edilir.

Basın İlân Kurumu icmal varakalarında bildirilen hususları her zaman kontrol ettirebilir. Yanlış beyanda bulunan dergiler hakkında 193 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin a bendi uygulanır.

(Basın — 12003/072

VATANDAŞ OYUNU

«Vatandaş Oyunu» 1962 temmuzunda, beşinci Erdek şenliklerinde Genç Oyuncular Topluluğunca oynandı. Bu yüzden Genç Oyuncular Topluluğu, gericilerinsaldırılarına uğradı. Sarhoş birkaç kişinin oyun sırasında oyunculara taş, toprak, söz attığını gazeteler yazdı. Erdek Halkı Genç oyuncuları destekledi ve uygunsuz davrananlardan davâcı oldu. Buna karşılık davâ edilenler de bu oyunda komünizm propagandası olduğunu iddia ettiler. Bu yüzden Genç Oyuncular savcılıkta sorguya çekildiler. «Vatandaş Oyunu» bilirkişiye verildi. Bu soruşturma henüz sonuçlanmış değildir.

«Yılanların Öcü» filmine yapılan gereksiz saldırıdan sonra, karşılarında düşman olmadıkça varlıklarının gerekçesi kalmıyan, bu yüzden kendilerine ille de düşman yaratmak zorunda kalan gericilerin komünizm propagandası yapıldığını iddia ettikleri «Vatandaş Oyunu»ndan bir bölümü okurlarımıza sunuyoruz.

ÜSTÜN — (Seyircilere) Aman çok merak ettim. Durun bakalım ne olacak? (ARİF'e) Hey buraya bak VATANDAŞ

ARİF — (Vatandaş sözünü duyunca ciğerlerinden gelme müthiş bir böğürtü koparır. Gözleri yerlerinden fırlar. Boynu uzar, vücudu çarpılır. Titrer, sarsılır, böyle bir çırpınma Sonra ÜSTÜN'ün üzerine atılır. ÜSTÜN korku ile kaçar. ARİF kovalar. ARİF, ÜSTÜN'ün koluna yapışır, garip bir sesle: At bir tekme (ÜSTÜN) aptallaşır, ARİF gırtlağına sarılır onun. Aynı sözü tekrarlar ÜSTÜN can havliyle tekme sallar. ARİF memnun. Arkasından döner hemen. Aynı söz. ÜSTÜN'ün tekmesi. Ayı oyun. ARİF hep tekrarlıyor) Daha, daha, daha... (ARİF seyircilere saldırır onların da tekme atmasını ister atmayanın üstüne yürür Her tekmede) Ohh! (Gülünç bir sahne. Biten durur ÜSTÜN'e) Vatandaş senin babandır. Babandır da babandır. (Şarkı söyler) babandır da babandır., Babandır da babandır. (İlk böğürtüye benzer bir sesle, bir iskemlenin üzerine yığılır.)

ÜSTÜN — (Hayretten gözleri açılmış, kocaman bir) ANAA (çeker. Sonra korka korka) Arif.

ARİF — (İnliyerek) İşte böyle. Vatandaş dediler mi bana, ipin ucunu kaçırıyorum.

ÜSTÜN — Vay babam vay. Sen fena hastasın Arif.

ARİF — İşte o zaman canım deliler gibi tekme yemek istiyor.

ÜSTÜN — Anladım, sen vatadaş hastalığına tutulmuşsun. Tekme yiye yiye tekme yemeden edemez olmuşsun. Peki yahu bu nasıl oldu?

ARİF — Birader adam vatandaş olur da böyle olmaz mı? İşte ben de vatandaş olmaya kalktım. Kalktım kalkalı böyleyim.

ÜSTÜN — Vah zavallı biçare, vah zavallı arkadaş vah zavallı kafadar.

ARİF — Biliyorsun, orto okulun birine kadar seninle beraber dik.

ÜSTÜN — Vah zavallı zavallı zavallı (birinci zavallı sıfat. öteki isim şeklinde) vah biçare biçare.

ARİF — Sen memur oğlu. devam ettin okumaya ikmalle. ilti masla.

ÜSTÜN — Vah biçare zavallı. Vah zavallı biçare.

ARİF — (Kızıyor yavaş yavaş). Ben bir çaktım, iki çaktım. Baktık olmıyacak.

ÜSTÜN — Vah vahoğlu vâh vahvah.

Vah vahkızı vah vahvah

ARİF — (ÜSTÜN'ün gırtlağına sarılır, ağzını kapar. Hızla anlatır.) Baktım olmıyacak. Hem peder de garip köylünün biri. dönüm köye, tarlaya. Arada askerliği de savıverdim. Verdim kendimi toprağa. Toprak dediğinde beş adım yer. Taşını toprağını yesen bir ay idare etmez (Bu sırada ÜSTÜN. ARİF'i dürter. bakarlar yine maskeliler geliyor. Aralıklı tek sıra halinde ortayı doldururlar. MASKELİLER elleri ni açar, daha doğrusu avuçlarını. İçlerinden biri onlardan ayrılıp, ortaya çıkar, jimnastik yapar gibi ellerini kollarını sallıyarak. ağzını açıp kapayarak bir nutuk söyler, çok kısa fakat çok süratli Bu sessiz bir nutuktur. Ötekiler ise başparmaklarının tırnaklarını vurarak alkışlarlar. Konuşan onlara yaklaşıp avuçlarına birşeyler boşaltır. Sağa sola pozlar atarak. Ötekiler sevinir, dans ederek dışarı çıkarlar.)

ARİF — Ne halt etti bunlar?

ÜSTÜN — Görmedin mi, hükümet toprak dağıttı.

ARİF — İlâhi bu işi yapacak başka yer mi bulamamışlar?

ÜSTÜN — Yeter artık birader. Nedir çektiğiniz bunlardan, nere ne baksan onlar. Şöyle huzur için de bir çift lâf edemez olduk. Sürü sürü doldurdular her yeri.

ARİF — Kimler?

ÜSTÜN — Vatandaş parçaları.

ARİF — (Titreyecek olur. ÜSTÜN hatasını anlar. Telâşla üzerine çullanır, ağzını kapar. ARİF sakinleşir).

ÜSTÜN — Bana bak derdini anlatıyordun, hadi devam et.

ARİF — Ha! Bir gün dediler ki, «Seni bizim köyün ağası çağırıyor.» Allah Allah bu da nesi, beni ne tanır, ne eder kalktım, vardım yanına, bir de ne göreyim, millet yanında el pençe. Nahiye müdürü maarif memuru, ziraat memuru, bir iki de emniyet memuru.. O kadar adamın el pençe durduğunu görünce, benim ne haddime dedim. hemen secdeye kapandım, yere yattım, ayağının ucuyla şöyle bir itip, «Kalk lan gergele dedi. Herkesler güldü. Bu kadar adam güldüğüne göre, herhalde gülmek lâzım dedim, ben de güldüm.

ÜSTÜN — Uzatma kısa kes.

ARİF — «Bana bak.» dedi. «Dışarda iki üç sürü var toparla onları, kat önüne götür Suriyede sat. Oradan altı, yedi parça, hanı naylonlu, parlonlu zamazingolu karı donu var ya, onlar al getir bana. Beylere lâzımmış, dedi. Yanındakileri gösterdi Amanın bu lâfları duyunca. bir utandım, bir utandım o kadar adamın yanında kadın şeysinden söz edilir mi hiç? Sonra bir içtima düşününce de ağırıma gitti. Düpedüz kaçak çılık yapacağız.

ÜSTÜN — İyi ya. sen de arada faydalanırsın.

ARİF — Benim aklım almaz. Ben hık mık edince. «İşte bunlar böyledir» demeye başladı. «Ekmeğini sen verirsin. derdi olduğu mu sen yorulursun, soora iş verdin mi hık mık ederler.» Ben de dayattım yapamam diye.

ÜSTÜN — Ne yapıyorsun, o kadar adamın yanında ağa bozulur mu?

ARİF — Ben onu bozmadım. o bana bozuldu. «Yıkıl karşımdan köpoğlu köpek, topla tasını tarağını, defol buralardan, zaten kabahat sana tarla verip çalıştıranda.» dedi Ben de hışımla fırladım, gittim. Kapının dışında. ağanın köpeğine rastlamıyayım mı? Köpoğlu olmanın acısını ondan çıkardım, bastım tekmeyi. Ve tuttum karakolun yolunu. Karakola vardım ki haberi benden önce gitmiş. Komiser «Gel lan buraya» deyince, sağı solu şaşırdım. Sonra bana ne dedi biliyor musun? «Ulan» dedi.

ÜSTÜN — Ulan nankör herif, sen bunu nasıl yaparsın?

ARİF — Sen nereden biliyorsun?

ÜSTÜN — Yıllardan beri bu işin içindeyiz. Bilmiyorum ama, tahmin ediyorum.

ARİF — Neyse, ben de, «Ne yapmışım ki beyim?» dedim.

ÜSTÜN — Ne yapmışsın ağanın bir tanecik köpeğine, tekme atmışsın.

ARİF — Hah, öyle dedi, «Aman, zaman» demeye kalmadı..

ÜSTÜN — Tekmeliyecek köpek mi bulamadın, be köpek. Ağa gibi köpeğe düşkün bir köpeğe düşkün bir köpeğin köpeğini, yok şey köpeğin ağasını eee hhh.

ARİF — Yahu, komiser efendi, bir de beni dinle..

ÜSTÜN — Vatandaş, efendi demek kanunen yasaktır Kanunlara muhalefet ha? Ben sana gösteririm.

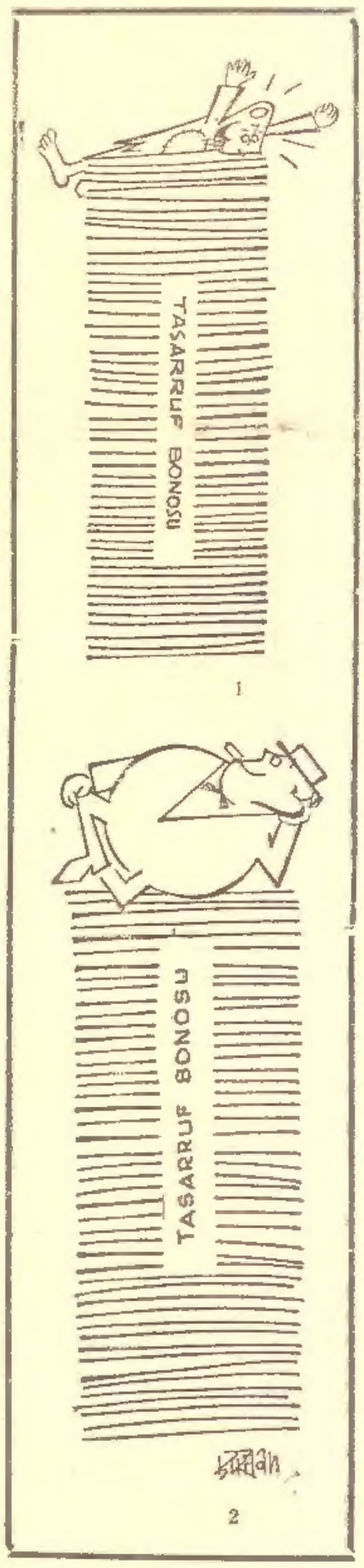

ARİF — Anlaşıldı anlaşıldı, sen de ağanın adamısın.

ÜSTÜN — Vazife başında memura hakaret ha. Ben sana gösteririm vatandaş!.

ARİF — (Anlatıyor) sinirimden ne yapacağımı şaşırdım. Durup şöyle yüzüne bir baktım; dik dik baktım.

ÜSTÜN — Ne, vatandaş! Türk vatandaşı şaşı bakamaz. Ben sana gösteririm.

ARİF — Artık diyecek söz bulamadım. Heybemi sırtıma vurdum gibi kapıya doğru yürüdüm.

ÜSTÜN — Ne, vatandaş! Türk vatandaşı sırtında yük taşıyamaz. Ben sana gösteririm.

ARİF — Bunu da duyunca, her tarafım zangır zangır titremeğe başladı Komiser de o sırada heybemdeki bir kese kâğıdını görmüş olacak ki..

ÜSTÜN — Ne, vatandaş! Gazeteden yapılmış kesekâğıdı kullanmak yasaktır, Ben sana gösteririm.

ARİF — Sabrım iyice tükendi. Elimi cebime daldırıp bütün paramı çarptım yüzüne Al şu istediğin haracı da kapa çeneni, dedim. Hem paraları topladı, hem de...

ÜSTÜN — Ne, vatandaş! Türk parasına hakaret ha! Türk parasına hakaret! Vatandaşa hakaret, hakarete vatandaş, vatandaşa hakaret, vatandaşa hamaset, vatandaşa mesken, vatandaşa doktor, vatandaşa su!.. Seni gibi vatandaş oğlu vatandaş!..

ARİF — Babandır

ÜSTÜN — Seni gidi vatandaş kızı vatandaş.

ARİF — Anandır

ÜSTÜN — Seni gibi vatandaş çocuğu, daşvatandan olma tandaşva.

ARİF — Soyundur da sopundur, anandır da babandır.

ÜSTÜN — Vatandaşsın vatandaş.

ARİF — Babandır da babandır.

ÜSTÜN — Beş paralık vatandaş.

ARİF — Soyundur da sopundur.

ÜSTÜN — Vatandaşa bakınız top tüfek atınız. Yuuu!.

ARİF — O sırada masa işte böyle bağırdı.

ÜSTÜN — Nee?

ARİF — Baktım camlar, çerçeveler, evler, binalar, yerler gökler başladılar öyle bağırmaya; yuh çekmeye. Çoluk çocuk, kadın erkek tepiniyorlar. «Enayiye bak, vatandaş oldu» diye.. Ben kaçacak delik arıyorum. Derken içlerinden biri fırladı: «25'e; 25,e» diye bağırmaya başladı. Millet kuyruk oldu. 25 i veren tekme basıyor, bana. Kanter içinde kaldım. Ondan sonrasını hatırlamıyorum.

ÜSTÜN — Meğerse bütün bunlar rüyaymış, değil mi?

ARİF — İnsaf birader, doğru dürüst bir rüyalarımız kaldı. Rüyalarımız da böyle kâbuslu geçerse vay bizim halimize.

ÜSTÜN — Demek hepsi gerçek ha?

ARİF — Hem de nasıl?

ÜSTÜN — Vah benim garip arkadaşım!

ARİF — İşte böyle! Anlıya cağın. Damgayı yedik. Vatandaş olduk! Ne yapalım, başa gelen çekilir. Buralarda artık beni yaşatmazlar dedim. Ver elini İstanbul. Ya! Hastayım, işsizim, evsizim. Anlıyacağın peri şanım.

ÜSTÜN — Dua et bana rast geldin. Yoksa bir yol kenarında can verirdin de. kimse dönüp bakmazdı. Ben senin halinden anladım. Ne de olsa, ben de bir ara, pederin emekli maaşına kalınca. vatandaşlığı tattım.

ARİF — Seni bana Allah gönderdi.

***

ARİF — Söyle bakalım ne yapacağım?

HADEME — Ne yapacaksın, çalışacaksın. Yalnız önce şöyle bir çalışmana bakacağım. Gün deliğin şimdilik sekiz lira! İyi çalışırsan artırırız. Yalnız çalışırken sağa bakmaca, sola bakmaca, nefes almaca, yutkunmaca, tıksırmaca, kırıştırmaca, oyalanmaca, bilmece, bildirmece, el üstünde kaydırmaca yok. Yasak ve günah!

ARİF — Sağol!

HADEME — İşin şu ortalığı toplamak, toparlamak. Dikkat başlıyoruz. (Ortadaki bir iskemlenin üsüne çıkar, elini çırpar) Başla! (Oyun başlar. Arif iskemleleri düzeltir. Onu buraya, bunu oraya, götürür. Taşır, öteyandan HADEME, boyuna konuşur. Konuşmasında âdeta bir tempo vardır. Her durma değişinde el çırpar. Bu yüzden ARİF irkilir, her «durma» da. Tempo gittikçe hızlanır. Her kelimede parmak şaklatarak HADEME devam eder. İlk önce ağır ağır.) Onu, buraya!.. Bunu, oraya!. şunu, şuraya!.. (Konuşmasında ve parmak şaklatmasında monoton bir tempo var.). Şurdan, oraya!. Ordan.. öyle!.. Burdan, böyle! Burdan... şuraya!. Çalış. çalış.. Durma!. (El şaklar.) Çalış.. Durma.. Çalış. ulan çalış; Durma çalış.. Para gelsin — kese — dolsun — kasa — dolsun — Karın — doysun —. Göbek şişsin — Durma, çalış — Ulan durma — Bizimkiler yükselecek — herşeylere el atacak — Herkesleri doğrayacak.. kafasının ölçüsü bizimkine uymayanı — asacak, kesecek — Bizimkiler tek kalacak — Çalış ulan çalış — ULAN DUR! (zınk diye dururlar. HADEME sakin. Tane tane.) Mesai bitti! (Gider, bir iskemleye oturur.. Bundan sonra oyun nispeten ağır ve sakin.)

ÜSTÜN — Arif, hadi git de paramı al!. (AR/F gider.)

HADEME — Kaçtı gündeliğin?

ARİF — Sekiz lira!

HADEME — Al sana sekiz lira. (Eline verir birşeyler.) Ver şimdi bana 187 kuruş 10 para.

ARİF — O da niye?

HADEME — Pul parası;. (ARİF verir.) Daha ver bakalım 252 kuruş 33 para!.

ARİF — O niye?

HADEME — Gelir vergisi!. Daha ver bakalım 112 kuruş 1 para.

HADEME — Sigorta parası!. Ver 97 kuruş daha. İhtiyarlık vergisi. Ver 165 daha! Malûliyet vergisi! Ver 85 daha! Ver gilerin vergisi! Ver 71 daha!. Vergilere zam vergisi!. Neticei kelâm; 112 kuruş borcun kaldı. Yarın gelir; çalışır, ödersin.

ARİF — Ben bu hesaptan birşey anlamadım. (Seyirciye)

HADEME — Yok anlıyacaktın.

ARİF — Hem çalıştım, hem borçlu çıktım! Amma da iş! (ARİF bozulmuş.)

HADEME — Fazla konuştun, git işine.

ARİF — Sen git işine, deli karı.

Kalkın ey ehli Vatan

Yüksek kaldırımda üç o bi çim karıyı sotaya getirdiği min ertesi günü, işi sekso loji tüccarlığına dökmüştüm. Bu işler nedense beni pek sarmadı. Karaborsacılık çok daha hoşuma gidiyordu. Beş yıl karaborsacılık, iki yıl da vurgunculuk yaptıktan sonra, tam sıfır numara namuslu kesileceğim sırada,

— Seni bir devlet sektörünün başına geçirdik deyiverdiler.

İki gün içinde devlet sektörü nün altından girip üstünden çık tım.. Ama korkulu günler de ge lip çattı; gelsin varsın.. Birkaç gün sonra maaşıma zam yaptılar.

Bütün düşüncem, namuslu bir vatandaş olabilmek. Namus üzeri ne yazılmış tüm kitapları oku dum. Batının büyük ahlâkçısı Frankeştayn'ı didikledim. Doğu' nun namus timsali Ebu Kaçoro azretlerini günlerce ezberledim. Sapına kadar namuslu olacağım sırada, karşıma Azrail Aleyhisse lâm çıkmaz mı? Al takke, ver külâh; tam iki saat boğuştuktan sonra namusumla ruhumu teslim ettim.

Cenneti âlânın kapısından içeri girmiştik ki (nizamiye kapısı), he men bizleri tek sıra halinde dizdi ler. İri yarı bir ilgili hepimizi bir bir süzdükten sonra; bana:

— Adını söyle! diye seslendi.

Esas vaziyetimi bozmadan:

— Ahmet Mehmet! dedim.

Yanımdakine;

— Sen söyle, dedi.

Uzakdoğulu; kıpışık gözlü adam,

— Çu Yan Pi! diye topuk vur du.

— Tamam.. Apostol burada mı?

— Buradadır Apostol..

— Sen şöyle geç bakalım. Don Pedro?.

— Buradayım Sinyor!.

— Peki, Abüzüttün El Abdul lah?.

— Emriniz sultanım! Esselâmün aleyküm..

— İki adım yallah.. Teksaslı Adam Jakson?

— Buyrun Şerif..

Elindeki kâğıdı tersyüz çeviren ilgili;

— İvo Papviç! diye bağırdı.

Bir selâm sarkıtan bay;

— Kumandanım buradayım, em riniz! dedi.

— Güzel, Hans Frederick?.

— Buradayım..

— Sayım işi bitti. Şimdi yerle rinize gidebilirsiniz. Yalnız; bura da yemek, içmek; sevmek; uyu mak yok.

Durum hiç hoşuma gitmemişti. Kimse dağılmadan, ilgiliye doğru yumruklarımı sıkarak:

— Burada hak ve hukuk da yok! diye tepindim.

Bu sözlerden sonra, iki kişi kol larıma girip beni sürüklemeğe başladılar. Yaşlı bir adamın başına diktiler beni. Yaşlı adamın bir dudağı yerde bir dudağı gökte. Sakalını diş fırçasiyle taradıktan kelli,

— Sen namuslu bir adamsın; seni zindanlarda çürütmek iste mem; dedi.

Beni serbest bıraktılar. Not def terime şunları geçirdim:

«Cenneti âlâ bizler için yara tılmıştır. Ama tüm gayri müslim ler burada. Nerede müsavat! Tan rım! Defterler yanlış tutuluyor.»

Aradan birkaç ay geçmişti. So kak, sokak meydan meydan dolaş mağa başlamıştım. Binlerce insan peşime takılmış; benim konuşmamı istiyorlardı. Hep bir ağızdan;

— Bize doğru yolu göster, biz pusulayı şaşırdık! diye bağırıyor lardı.

Yüksekçe bir yere çıktım,

— Ey Âdem Babalar!. diye ses lendim. Büyük alâkçılardan Har zemli Çalkalar Osman buyurmuş ki ahlâktan gayrısı yoktur. De ki ona, ahlâk ahlâktır. Ahlâk gidi yor. Eğer ahlâk bir kere alıp ba şını giderse; işimiz o biçimdir. Bundan böyle Âdem Babalık yok, namuslu vatandaş olun..

Beni yaka paça aldılar aşağıya, Cennet Bakanı;

— Sen buraya ayak atar at maz Cenneti Âlâ'da huzur kalma dı.

Bir araba sopa yedim ama, yi ne;

— Cennete mübarek insanlar gi rerler. Çember sakal imam Murta za dedi. «Kâfirlerin Cenneti Âlâ' da işleri yoktur. Cehennem onlar için yaratılmıştır» diye durmadan bağırırdı. Hani ya?

Cennet Bakanı yardımcısına;

— Kendisine bir kese altın ve rin! diye emir verdi.

Ertesi sabah bütün sokak başla rına şu afişler asılmış:

— Uyuma grevi isteriz!

Yeni Volkan gazetesinin yayını üzerine beni falakaya yatırdılar. onlar beni marizledikçe bağır dım:

— Tüm ömrüm yat kalkla geç ti.. Yere yat ileri marşş!. Irz düş manı Fahri'nin işi ne burada?

Bakan tepinerek bağırdı:

— Üç yıl hapis, on yıl da sür gün!.

İçeri giren bir zaptiye;

— Hele durun sayın yargıçlar diye bağırdı Biz iki güne varmaz batarız. Kan Kalesi, Hazreti Sa bahtın aşkı, Risalei Palavra kitap larının yerine frenkçe eserler satı lıyor. Biz frenkçe istemezük! Asa lım bu haini..

Hapishane duvarına şu kelime leri kazıdım:

«Ulu Tanrım! Alan da sen; ve ren de sen.. Sen her şeye kâdir sin. Bizim ev sahibinin işi ne bu rada? O namussuz ki buraya düştü.. Tanrım beni affet!»

Birkaç gün sonra da şunları ilâve ettim:

«Biliyorum, gümrükçü milleti avanta yemeden duramazlar. Bir gün avantasız kalsalar uyuz gibi kaşınıp dururlar. Tanrım, ipin ucunu fena alde kaçırmışlar Cehennem kütüklerinin işleri ne burada? Bizim patron da bura larda dolaşıp duruyor.»

Beni serbest bıraktılar. Yine meydan meydan dolaşmağa başla dım. Günler bir türlü geçmiyor.

Bir yere oturmuş, lebiebi atış tırıyordum. Zaptiyenin biri:

— Burada yemek içmek yasak tır, dedi.

Birkaç adım yürüdük; bir ağa cın altında iki kişi üstüste sevi şip duruyorlardı. Zaptiyeye:

— Ya bunlar; dedim.

— Sus! dedi.

— İmkânı yok susmam..

— Yahu, alttaki hüri üstteki de Nuri.. Şeylerin şeyi onlar..

Bu haksızlığa çok içerlenişim. Hiç zaman kaybetmeden dayan dım sarayın kapısına. Arkamda da binlerce insan. Yırtınarak:

— Kalkın ey ehli vatan!. diye bir nârâ patlattım.

En büyüklerden biri, hemen kalktı. Hiç çaktırmadan yerine oturuverdim.

İlk işim gayri müslimleri Ce henneme göndermekti. En sadık adamım,

— Olmaz; dedi.

— Neden? diye seslendim.

— Onlar, ruhlarını teslim etme den iki saniye önce; bizim takı ma geçmişler.

Uzun bir «haaaaaa!» çektim.

Şakir BALKI I

ŞAKİR BALKI

Rençder Destanı

Nesini söyleyiyem canım efendim
Gayri düzen tutmaz telimiz bizim
Arzuhal eylesem deftere sığmaz
Omuzdan kesilmiş kolumuz bizim

Yıl perhizi tutmuş içi koğuktur
Sefil ireçberin yüzü soğuktur
İneği davarı iki tavuktur
Bundan gayri yoktur malımız bizim

Rençberin sanatı bir arpa tahıl
Havasın bulmazsa bitmiyor pahıl
Tecelli olmazsa neylesin akıl
Dördü bir okkalık dolumuz bizim

Benim bu gidişe aklım ermiyor
Fukara halini kimse sormuyor
Padişah sikkesi selâm vermiyor
Kefensiz kalacak ölümüz bizim

Evlât ta babanın sözün tutmuyor
Açım diye çift sürmeğe gitmiyor
Uşaklar çoğaldı ekmek yetmiyor
Başımıza belâ dölümüz bizim

Zenginin sözüne beli diyorlar
Fukara söylese deli diyorlar
Zamane şeyhine veli diyorlar
Gittikçe çoğalır delimiz bizim

Sekiz ay kışımız dört ay yazımız
Aşlığından telef oldu bazımız
Kasım demeden buz tutuyor özümüz
Mayısta çözülür gölümüz bizim

Tahsildar da çıkmış köyleri gezer
Elinde kamçısı fakiri ezer
Yorganı döşeği mezatta yüzer
Hasırdan serili çulumuz bizim

Zenginin yediği baklava börek
Kahvaltıya eder keteli çörek
Fukaraya sordum size ne gerek
Düğülcük çorbası balımız bizim

Serdari halimiz böyle n'olacak
Kısa çöp uzundan hakkın alacak
Memurlar yıkılıp viran olacak
Akibet dağılır ilimiz bizim

SERDARİ

OLAYLAR ALAYLAR

Ne demek?

Bir «Tedbirler Kanunu» var. Bu kanuna göre devrilen tidar övülmeyecek

Pekiy, bu kanun yürürlükte mi? Eeeh, yürürlükte ama kimine uy gulanır kimine uygulanmaz. Fakir fukara garip kimsesiz takımı bu lurlarsa uygularlar.

Gümüşpalanın Amasyadaki ko nuşmasından şu cümleyi okuya lım:

«Biz bir saniye bile hapiste kal malarına razı olmadığımız arka daşlarımızı bir sene gibi uzun bir müddet bekliyemezdik.»

Ne demektir bu? Gümüşpala ve takımı, Yassıada hükümlüsü olan arkadaşlarının bir saniye bile ha piste kalmalarını istemiyorlarmış. Yâni? Mahkûm olmalarını istemi yorlar.

Ne demektir bu? Onlar Suçsuz dur demek... Pekiy, suçsuz insan ları hapse atmak ne demek?

Ne demek, ne demek, ne demek, bir sürü ne demek? Türk halkı yine oyuna geldi: Demokrasicilik oyunundan sonra da ihtilâlcilik oyunu... DP adını AP ye çevirmiş olark duruyor. Amaçları da ilk fır satta DP yi mâhkûm edenleri mahkûm etmektir. Açıkça bunu söylüyorlar.

Sonra da «Tedbirler kanunu»... Uygulamıyacaksınız, ne diye kanu nu çıkardınız? Birkaç arkası za yıf garibi mahkemelerde süründür mek için mi?

Sosyal ne bu?

Hilmi Özgen Vatan'daki yazı sında, Adalet partisi toplantıları nın Bozkurtların toplantısı olmağa başladığını söyledikten sonra söy le diyor:

«Herkesin sosyal inancına saygı duyarız.»

Pardon Sayın Hilmi Özgen sos yal inançla, sosyal şaşkınlığı biri birine karıştırdı galiba... Saygı du yulan şaşkınlık değil, inançtır; a ma bir insan örneğin böğürüyorsa, ona,

— Böğür, böğür... benim sosyal inanca saygım vardır... denemez.

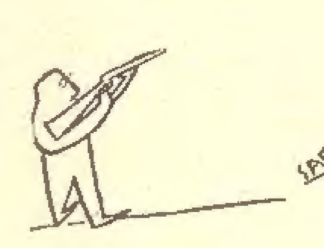

Gürsel kulaklarını çekecek

Amerikalılar şöyle yaptı, böyle etti.. Bütün bunlara karşılık, bereket versin ki, Gürsel'imiz var.

Şu haberi gazetelerden okumuş muydunuz:

Oleys Sendikası Başkanı Muk bil Zırtıoğlu, dün saat 15.30 da, Cumhurbaşkanı Cemal Gürseli zi yaret ederek, Türkiyede bulunan Amerikan kuvvetlerine ait iş yer lerini şikâyet etmiştir.

Zırtıloğlu görüşmeden çıktıktan sonra, gazetecilere özetle: «İstan bul; Ankara; Balıkesir ve İzmir gibi illerimizde Amerikalılara ait rar vererek Cumhurbaşkanına durumu anlattık. Cumhurbaşkanı mız bizimle hemfikir olduğunu vaziyeti derhal ele alacaklarını ve Amerikalıların kulaklarını çe keceğini söyledi.

Bereket versin sayın Gürsel'e; Amerikalıların kulaklarını çeke cek..

Yalnız bir merakımız var; Ame rikalıların kulaklarını nasıl çeke cek? Amerikalıları mı buraya ça ğıracak yoksa kendisi mi kulak çemeğe Amerika'ya gidecek?

Bizce ikisi de olamaz. En iyisi Amerikalıların kulaklarına ip bağlayıp ipin ucunu tutup kulak larını çeki çekivermektir.

İşyerlerinde çalışan Türk vatan daşları NATO ruhuna aykırı ola rak çalıştırılmaktadırlar.

Kanunlarımıza göre toplu ola rak işçi çıkarma ve ücret indirme yasaktır. Oysa Amerikalılar sık sık bu çeşit davranışlarda bulunu yorlar. Gönderdiğimiz çalışma müfettişleri de işe müdahale ede miyor ve ettirilmiyor. Bu işi hü kûmetin ele almasını istedik. İm kân dahilinde görülmedi. Biz de; halimizi devlete aksettirmeğe ka

ATATÜRK

Bir AP li «Atatürk sağ olsaydı AP ye girerdi» demiş.

Atatürk sağ olsaydı nereye gi rerdi bilmem ama, şunu iyi bili rim:

«Atatürk sağ olsaydı AP nin da mına kar yağardı.»

SON SÖZLERİ

DP «Eserlere eserler katacağız!» diyordu. AP şimdi «Eserlere eserler katacağız!» diyor.

DP «Devr — i sabık yaratmıya cağız!» diyordu.. Şimdi AP «Devr'i sabık yaratmıyacağız!» diyor.

Bunun sonu nereye varır? Onu da AP li Saadettin Bilgiç açıkladı: «Urganda ölmek, yorganda ölmek ten iyidir!»

Biz onların iyiliğini isteriz.

YENİLEN NÂNE

Sayın İnönü «Yenilemiyecek güç lük yoktur!» demiş.

Yeni bir söz değil, zâten biliyo ruz: Yıllardan beri yenilen ne? Nâne!..

— Koşun yurttaşlar koşun, kalkınma var!

PARASIZ KOLLEKSİYON YAPABİLİRSİNİZ

Zübük kolleksiyonu pul ve eski para kol leksiyonlarından çok daha kıy metlidir. Bugü ne kadar Zü bük kolleksiyo nu yapmadınız sa şimdi bulun maz bir fırsat veriyoruz

PARASIZ KOLLEKSİYON

25 lira gönde rerek bir yıllık abone olan her okurumuza şim diye kadar çık mış olan ilk yir mi altı sayımızı parasız gönderi yoruz. Çok kıy metli bir kollek siyon kazanmak istiyorsanız bu fır satı kaçırmayı nız.

BİR FIRSAT

Bir çağı en iyi anlatan bel ge, o çağın mi zah gazeteleri dir. Zübük kol leksiyonu yapın elinizde bulun maz bir hazine olacaktır. Zü bük kolleksiyo nu durduğu yer de değerlenecek bir hazinedir. Parasız Zübük kolleksiy o n u yapmak fırsatı nı kaçırmayınız.

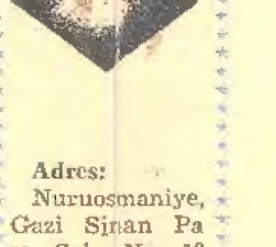

Adres: Nuruosmaniye, Gazi Sinan Pa şa Sok. No. 12 — İstanbul

General Von Şultz

Samim KOCAGÖZ

Başımıza gelenler, hep General Fon Şultz'un inadı yüzündendir. Ne güzel, ne rahat yaşıyorduk.. Her neyse, size hikâyeyi başından anlatayım: İkinci Dünya Savaşı bitiyor. Amerikalılar, Ruslar, Berlin'e ha girdi, ha girecek. Biz, Feld Mareşal Fon Ditrih'in karargâh erkâ nı İtalya'nın kuzeyindeki küçük bir kasa baya sıkışmış kalmışız. Amerikalılar, Sicil ya'ya çıkmış, Napoli'ye atlamış, Roma'ya girmiş. Durmadan kuzeye ilerliyorlar. Biz, dövüşe dövüşe Milano'yu boşaltıp, sırtımı zı Alp'lere dayamışız. Tarafsız İsviçre'ye geçip, silâhlarımızı teslim etmekten başka çaremiz yok. Ben, Feld Mareşal Fon Dit rih'in özel pilotuyum. Uçağımızı kasabanın dışındaki çayırın üst yakasında, ağaçların arasında gözüm gibi saklamaktayım. Ame rikalılar işi bir çaksalar, değil Fon Ditrih' in özel uçağı, kasabada taş taş üstünde bırakmıyacaklar. Uçak, gazı, yağı dolu hazır, Mareşal Fon Ditrih ve karargâh erkânını kaçıracak. Alpleri atlar, İsviçre'ye geçiveririz diye düşünüyorum. İkinci pilot, yardımcım Hans'la birlikte, uçağın yanın dan ayrılmıyoruz. Amerikan uçakları da tepemizde cirit oynamakta. Her an, Karar gâhtan emir beklemekteyiz. Sabrımızın tükendiği bir sırada çayıra gelen yolun üstünde bir motosiklet belirdi. Gelen, pos taydı. Posta:

«Binbaşı Paul, derhal motora atlayınız, Mareşal sizi bekliyor.» dedi. Hans'a uçağa gözkulak olmasını muhafızların tetikte bu lunmasını söyledim. Soluğu karargâhta al dım. Huzura girdiğimde, Feld Mareşal Fon Ditrih, masanın basında, ayakta, duruyordu. Yanıbaşında Kurmaybaşkanı General Fon Şultz vardı. «Hayl Hitler!..» diye selâmla dım. Fon Ditrih, üzgün, öfkeliydi: «Bırak şu Hitler'i!..» dedi. Parmağını masanın üs tündeki haritanın bir yerine bastı:

«Bizi şu yere götürebilir misin? Ben zinin yeter mi?»

Baktım gösterdiği yere, Afrika'nın göbeği. Derhal, ölçtüm, biçtim, hesapla dım: «Götürürüm.» Karşılığını verdim. Sa yın Fon Ditrih, izahat vermek lûtfunda bulundular:

«Bu iş bitmistir Binbası Paul. Alman ya, Hitler'in ve öteki generallerin bece riksizliğinden ötürü çökmüştür. Benim, Amerikalılara, Ruslara esir düşmeye niye tim yok. Ümit ederim ki, siz de benim gibi düşünürsünüz. General Fon Şultz da kararıma katılmaktadır. Haritada gördü ğünüz yere savaştan önce ben, birkaç ke re, Almanyanın yüksek yararları için tep dil gitmistim. Oradaki kabilenin başkanı ahbabımdır. Yer, yüzlerce kilometre or manlarla kaplıdır. Bizi bu yerde kimse cikler bulamaz. Ortalık düzelince, memle kete döneriz. Bir Feld Mareşal olarak, İs viçre'ye sığınmakta büyük bir sakınca gö rüyorum. Şimdi, sayın Fon Şultz ile bir likte uçağa, cepheyi teftişe gidiyoruz diye bineceğiz. Tümen komutanı Albay Şifer'e gereken emirleri verdim. O, buradaki as kerlerimizi, İsviçre sınırına ulaştıracak. Ve İsviçre'ye geçecekler. Hemen hareket edelim. Emir subayım ve emir erim, esya larımızı şu sırada uçağa yerleştirmişler dir.»

«Buyurun gidelim Mareşalim,» dedim. Haritaları, gereken kâğıtları aldık. Kapı dan çıkarken, ilk defa General Fon Şultz ağzını açtı:

«Dikkat et Binbaşı, asker bizim cep heye gittiğimizi, emir subaylarımız ve er lerimiz de İspanya'ya gittiğimizi sanıyorlar. Yaverlerimiz, Almanya'ya dönebildikleri zaman, ailelerimize sadece hayatta ve sıh hatte olduğumuzu bildirecekler.»

Mareşalin otomobili, bir solukta bizi uçağımızın bulunduğu çayıra ulaştırdı. Hans, motorları işletmiş, ısınmalarını sağ lamış, bizi bekliyordu. Mareşal Fon Dit rih, General Fon Şultz, kalanlarla helâlla şıp hemen uçağa girdiler. Ben de yerime geçtim. Rüzgârı hesaplayıp, havalandık. Hem çok benzin yakmadan, hem de göze görünmeden uçmak zorundaydım. İyice yükselip Fransa'nın güney kıyılarını tut tum önce, sonra Fas'a burun kırdık. Ora dan da ver elini Büyük Çöl. Çölü geçince, Kongo dolaylarını tuttuk. Uçakta dört ki şiyiz ama otuz kişi binmiş gibi gidiyoruz. Hans'a, «Yahu nedir bu ağırlık?» diye sor dum. «Bir ağır, üç hafif makineli tüfek biner mermiyle alındı. Ne olur ne olmaz. Ayrıca dört büyük ağır kasa var. Getiren ler de içinde ne olduğunu bilmiyorlardı. Fold Mareşal Fon Ditrih, uçağa binince kasalara baktı. Hediyeler de tamam, dedi. Fon Şultz ile konuşmasından anladım ki, bu kasalar konuk gittiğimiz kabileye götü rülen incik cıncık boncuk» karşılığını ver di. Alçalmıya başladık. Feld Mareşalin sö zünü ettiği uçsuz bucaksız orman görün dü Hans'a. «Git sayın Fon Şultz'a sor, da o da Fon Ditrih'e sorsun, incecik bir yer var mı bu ormanda» dedim. Gitti geldi: «Az sonra küçük bir göl görünecekmiş. Gö lün üst yakasında geniş bir çayır varmış.» haberini verdi. Gerçekten de az sonra gölü ve çayırı bulduk. Ustaca, dikkatli bir iniş yaptım. Tam duracağımız sırada uçağın tekerlekleri çamura saplandı. Eh, zaten duracaktık. Koktuk, uçağın kapısını açtık. Merdiven olmadığından yere sarkıp atla dık. Mareşalle General, Hans'ı benim omuzuma basıp yere indiler. İki yakamıza bakınmıya başladık. Bir Afrika yeşilliği, bir Afrika güneşi içindeydik. Beş dakika geçti geçmedi. Ormanın içinden bir zenci kalabalığı sökün etti. Mızraklı, oklu yaylı bir ordu. Önlerinde bir dudağı yerde, bir dudağı gökte, aksaçlı, aksakallı bir bir ze bellâ yürüyordu. Hans, «Makinelileri ge tireyim mi Mareşalim?» diye sordu. Fon Ditrih, «Savaş bitti yüzbaşı!» karşılığını verdi. Bir de baktık, Feld Mareşal Fon Ditrih ve General Fon Şultz, kabilenin başkanı koca zenciyle sarmaş dolaş oldu lar. Karşılama töreni pek şahane oldu, zen ci askerler dizildiler. Mareşal, arkasında Kur may başkanı ile onları teftiş etti.

Sonra geldi, k a b i l e başkanının önünde durdu, Boynundan Gamalı Haç nişanını çıkarıp, zencinin boynuna geçir di. Ve Mareşallık asasını eline tutuşturdu. Fon Ditrih, bize sıkı bir komut verdi: «Derhal boncuk sandıklarından birini uçak tan indirin!» Biz, bu işlere şaşmış, aval aval Hans'la karşılıklı bakışıyorduk. Der hal uçağa tırmanıp, kasanın birini yere attık. Düşünce, zaten tahta kasa parçalan dı. İçnden bir yığın boncuklar, bilezikler döküldü. Zenciler, durdukları yerde zıp zıp zıplamıya başladılar. Mareşal Fon Dit rih, kendi eliyle her birinin boynuna, ko luna boncuklardan astı, taktı. Bu sırada biraz uzakta bekleşen kadınlar, çocuklar bağıra çağıra yanımıza geldiler. Onlara da hediyeler, boncuklar dağıtıldı. Hans, uçak tan bir balya yuvarladı. Açtık, içinden top top basma çıktı. Basmalar, ortaya çı kınca, zencilerin kadını erkeği, çoluğu çocu ğu, sallanma ve yuvarlanma dansına baş ladılar. Kumaş taksimini Mareşal, kabile nin başkanına bıraktı. Bu işler bittikten sonra, aldılar bizi, büyük törenle ormanın içindeki köye getirdiler. Doğrusu köyü pek sevdim. Genişçe bir meydanın iki yakasına dizilmiş sazdan yapılmış kulübeler, orma nın yeşilliği içinde pek sevimli görülüyor du. Sayın Mareşalın eşyası!.. demiye kal madı, zenciler, bizim uçağı kuyruğundan tuttukları gibi, çektiler getirdiler. Şaştım kaldım. Kanat ve pervaneleri, motoru, iyice sardık, sarmaladık. İçinde pek ben zin kalmamıştı. Derhal uçağa çıkıp inmek için odundan bir merdiven yaptılar. Uça ğın içini ikiye böldük. Bir bölüğünü Feld Mareşal Fon Ditrih'in oldu. Bir bölüğü de General Fon Şultz'un. Bize de meydanın ötebaşında birer kulübe verdiler: Hans'la kulübelerimize yerleştik. Baktım hem Fon Şultz, bülbül gibi zencilerin dilini konuşmakta. Şaştım kaldım. Hans, her ikisi de vaktiyle Berlin Üniversitesi Afrika Dilleri Enstitüsünden diplomalıdır, dedi. Yemek içmek bol: Muz, karaca eti, çeşit çeşit meyvalar. Herbirimizin emrinde bir uşak, ikişer tane de kara piliç gibi zenci kızı var.

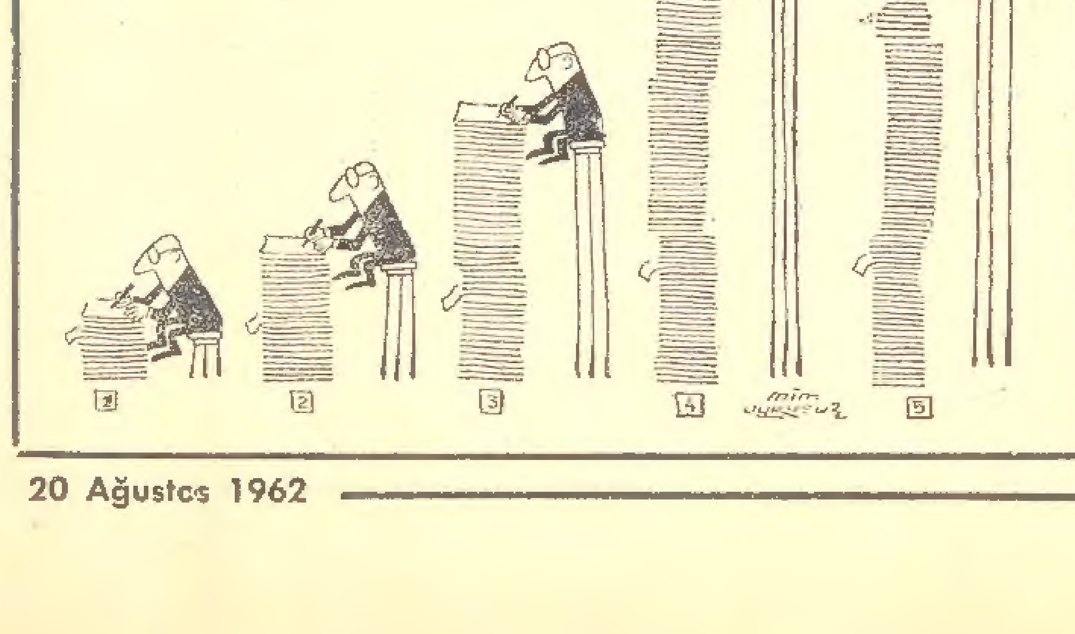

Yüksek Plânlama Kurulu çalışmalarına başladı!

İlk toplantımızı, Mareşal Fon Ditrih'in uçak içindeki dairesinde yaptık. Mareşal, «Bana bakın,» dedi, «burada her ırkın üstün de Alman ırkıdır, biz üstün ırkız gibisine Hitler palavrası yok. Ortalıkta yahudi de bulunmadığına göre, biz, beyaz, onlar da zenci ırkın en asilleri... Amacımız geri kal mış bu ulusu, yüzyılımızın uygarlığına ye tiştirmektir.

Nasyonal Sosyalizmin, Nazrlığin, Al manyanın başına ne belâlar getirdiğini gör dük. Burada halkımızı Demokrasi ile yöne teceğiz. Demokrasinin anlam ve önemini öğreteceğiz. Demokrasi yolunda pek çabuk bir gelişme sağlıyacağımıza inanıyorum. Günün birinde bakarsınız, Afrika Birleşik Devletlerini bile kurabiliriz.» Yanında otu ran kabilenin yüce başkanına döndü Fon Ditrih, «sayın Başkan da benimle bir fikir de. Geçici olarak Başkanlığı bana devredi yor. Ama kendileri, lütfen, İçişleri bakanlı ğını kabul buyurdular. Zaten ulusun, ona büyük bir bağlılığı var. Yine de onu az çok başkan bilecekler. Genelkurmay Başkanlığı na ve Savunma Bakanlığı vekilliğine de General Fon Şultz'u tayin ediyorum. Kendi lerin bu görevi memnunlukla kabul buyur dular. Zaten en uygun kişi bu işe odur. Sana gelince Paul, Ulaştırma, Basın—Yayın ve Turizm ve Eğitim Bakanlığını üzerine alacaksın. Kabul eder misin?» Bu bakanlık lar bana göre biçilmiş kaftandı. Teşekkür ettim. Yanımda oturan Hans, merakla kendisine verilecek görevi bekliyordu. Ona da Fon Ditrih, Dışişleri, Ticaret ba kanlığını uygun gördü. Hans'ın biraz canı sıkılır gibi oldu. Şu koca ormanın ortasın da Ticaret ve Dışişleri Bakanlığı niye ya rar, demiye getirdi. Fon Ditrih, kızacak yerde güldü: «Yirmi kilometre ötemizde bir büyük kabile daha var. Onlarla ara mız, hiç de iyi değil. Onları yola getirmek, bizimle iyi komşuluk yapmalarını sağla mak, giderek ileride onları da demokratik koşullar altında hayat sahamıza eklemek, azımsanacak bir iş değildir Hans!..» dedi; deyince de Hans'ın gözleri parladı. Gene ral Fon Şultz, «İzin verirseniz sayın Ma reşalim, Hans, askerî talim ve terbiyede de bana yardımcı olsun.» diye konuştu. Fon Ditrih, bu fikri çok beğendi. Hans'ın yanında oturan tığ gibi Zenzi delikanlı kabile başkanının oğlunu da Hans'a yar dımcı verdi. I. Ordu Komutanlığının Çuçi adlı bu delikanlıya verilmesi, Hans'a yar dımcı tayin edilmesi, hem babasını, hem de kendisini son derece memnun etti. Ka bine böylece kurulduktan sonra, hükûmet programımızı hazırlamıya giriştik. Kâğıt ve kalemi idareli kullanmak zorundaydık. Beş yıllık kalkınma plânımızda ağırlığı eğitim işlerine veriyorduk. İktisadî kalkın ma işi çok zordu. Hiç bir devletten birkaç milyon dolar yardım isteyemezdik. İkti sadî kalkınma konusunu üç gün üç gece tartışıp, bir hale yola koyar gibi olduk. Ormandaki olanaklarımızı kullanacak, ürünlerimizi normal yoldan beşyüz kilo metre uzağımızdaki Kongo pazarlarına, Kongo nehri yolu ile ulaştıracaktık. Bu konuda Hans'a çok iş düşüyordu. Ben de Kongo nehrinde mallarımızı taşıyacak ge miler inşa ettirecektim. Hemen kolları sı vayıp, işe giriştik. Öyle ölesiye bir çalış ma ki, zaman zaman zenciler ayaklanır oldular. Ama bazı güzellikle, bazı da kor kutarak, hepsini iki yıl, durmadan din lenmeden çalıştırdık. Şimdi köyümüzün büyük bir okulu vardı. Çocukları eğitim bakanı olarak ben okutuyor, Almanca öğ retiyordum. Büyükler, delikanlıların akıl lıları da okulumuzun öğrencisiydi. Hans, askerlik çağındaki delikanlılara her gün ölesiye askerî talimler yaptırıyordu. Mil lete yemek yemek, adam gibi yaşamak, ça lışmak, eğlenmek nedir öğrettik. Gitgide bize iyice ısındılar. İçlerinden yanlışsız Almanca konuşanlar çıktı. Kulübeler, or mandan kesilen kütüklerle modern birer eve döndü. Yüznumaralı, yatak odalı, oturma salonlu evler. Zenciler çok çalışıyorlardı ama karşılığında elde ettikleri nimetlerden memnun olmıya başladılar.

En büyük sıkıntımız, içimizde bir dok tor olmadığından Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının teşkilâtını kuramamaktı. İkin ci yılın sonunda Hans, bu işi de halletti. Yetiştirdiği komandoslarla, onbeş gün orta dan yokoldu. Döndüğünde, yanında ayyaş, ihtiyar bir doktor vardı. Herifin ne millet ten olduğunu öğrenemedik. Fransızca, İtal yanca, Almanca konuşabiliyordu. Sekiz san dık viskisini de çocuklar başlarının üstün de taşımış getirmişlerdi. Hans'ın bu başarı sı için, üç gün üç gece şenlik yapıldı. Dok tor geldiğine hiç de pişman olmadı. Kalen der, dünyasından geçmiş bir adamdı. Ayrı ca komondoslar, dört sandık ilâcını da dok torun birlikte getirmişlerdi. Doktor, kaçırı lırken, Hans'ı görmemişti. Bizi de görünce hiç şaşmadı. Mareşal Fon Ditrih'i burada sağladığı başarıdan ötürü kutladı. Sağlık kabul etti. Köyümüzdeki toplumsal hayatın ve Sosyal Yardım Bakanlığını memnunlukla gelişmesi, iktisadî kalkınmamızın hızla ayaklanması, kabilenin asıl başkanını son derece memnun ediyordu.

— Allo, alo... Şu anda Türkiyenin üstünden geçmekteyim...

Yirmi kilometre ötemizde, Kongo nehrine dökülen bir ırmağın kıyısındaki âsî kabileyi de yavaş yavaş hayat saha mızın içine aldık. Herifler daha vahi ruh luydu. Ama gerek Hans'ın, gerek benim barışçı siyasetimiz, gerekse General Fon Şultz'un askerî zorlamaları sayesinde, uy garlığı bu kabilenin derinliklerine dek sok tuk. Beş yıllık kalkınma plânımız, bu ka bileye de uygulandı. Başkanları, bizim kabilenin başkanı gibi uysal, iyi yürekli bir kişi değildi. İkidebir zorluk çıkarıyor, adamlarına hırsızlık bile yaptırıyordu. Ma reşal Fon Ditrih, Gneral Fon Şultz'u, on ların başına dikmek zorunda kaldı. Kabi neye de Başkanlarını ister istemez almak zorunda kaldık. Herifi, tepeden tırnağa incik cıncık boncukla donattık. Doktor, Afrika'yı ve Kongo'yu çok iyi biliyordu. Onun yaptığı plânlarla, çizdiği haritalarla, General Fon Şultz binlerce kilometre uza ğımızdaki az uygar yerlere seferler hazırla dı. Komandoslar, Hans'ı yönetiminde, ilâç, yiyecek, pilli radyolar bulup geldiler.

Dünyanın halini radyodan öğrendik. Almanya, hâlâ işgal altındaydı. Birinci beş yıllık kalkınma plânımız az çok gerçekleş mişti. Kabile başkanları ve kabine üyeleri, Fon Ditrih'in başkanlığında yeniden top lanıp, uzun tartışmalardan sonra, ikinci beş yıllık kalkınma plânımızı hazırladık. Ormanda bulduğumuz bir gümüş madeni nin işletmesine geçildi. Biz Almanlar, or mandan pek çıkamıyorduk Komandoslar la Hans, gidiyordu ama, kendisini hiç bir zaman gösteremiyordu. Doktor, özgür bir kişiydi. Nehirden sallarla Kongo'ya gönde rilecek maden işini üstüne aldı. Afrika şehirlerindeki açıkgözlerin dikkatini çek meden dalavereacılara gümüşlerimizi götü rpü götürüp okutmaya başladı. Her dönü şünde, her iki kabilenin ihtiyaçlarını, iğ neden ipliğe, ilâçtan içkiye dek sağlayıp geliyordu. Yaptığımız nüfus sayımında, kabilelerin nüfusunun arttığını, ölümün azaldığını, çocukların ancak yüzde yirmi sinin öldüğünü gördük. İki kabilenin köy lerinin arasındada neredeyse asfalt yol yapacağız. Fon Şultz, vahşi kabileyi iyice yola getirdi. İşte tam bu sıralarda, ikinci beş yıllık kalkınma plânının dördüncü yılında, Mareşal Fon Ditrih'in aklı karıştı. Ortaya bir Demokrasi lâfıdır çıkardı. Ya hu demokrasinin bundan iyisi cansağlığı dedikse de anlatamadık. İlle seçimlere git meyi, bir meclis kurmayı, yazılı bir ana yasa meydana getirmeyi istiyordu. Artık ulusumuzun her iki köyünün kişileri, siya sî olgunluğa erdiler, diyordu. Mareşalın bu aykırı fikirleri, onun yerine göz koyan Fon Şultz'un pek işine geldi.

İdaresindeki kabilenin halkına, özgür lük, sosyal adalet hak eşitliği basın öz gürlüğü üzerine nutuklar çekmeye başladı. Çaresiz, seçimlere gidildi. Fon Şultz'u tu tan kabile daha kalabalık olduğundan, biz, Mareşal Fon Ditrih'le muhalefete düştük. Şultz, iktidarı aldı. Mareşal'in uçaktaki dairesine yerleşti Gerçi halkın çoğunluğu, bizden yana dönmeye çok çabuk başladı. Çünkü Şultz, hırsızlığa, yolsuzluğa, karı şıklığa, her çeşit işi kötüye kullanmaya göz yumuyordu. Zencilerin aklı başında

(Devamı 7. de)

YARIŞMA Yazıları

ÜNLÜ KİŞİ

Bir dairede memurum o zamanlar. En iyi memurum daire. Kendini öğüyor demeyin. Eşin dostun ve amirlerinin yargısı bu. Yüzüme söylediklerinden başka bulunmadığım yerde de söylüyorlar. Öyle ki: Onlarca yalnız bizim dairenin değil ülkenin en iyi memuruyum..

Ama benim için rahat etmiyor bir türlü.. Dilediğim bu değil.. Zorum her zaman sözü edilen ünlü bir kişi olmak.

Magazin dergilerini, haber servisi zayıf gazeteler karıştırırım bazan: Birinin poz poz resimleri.. Ve hakkında sayfalar dolusu yazı.. Yazılanlar belli: Ne renk elbise giyermiş, saat kaçta yatarmış, kaç kişiyle aşna — fişnesi varmış, falan filan.. Hele kadınsa göğüs, bel, kalça ölçüleri de unutulmamıştır. Hadi bu kadarına bir şey demiyelim, varsın boş syfalarını doldursunlar. İşin kötü yanı, on yaşında bir çocuktan bile alabilirsiniz, aynı bilgiyi.. Fakat benim gibi «ülkenin en iyi memuru» denecek kadar çalışan birinin varlığından kaç kişinin haberi var? Değerce onlardan üstünüm de aşağı değilimdir. Bacak gösterme hariç onların her yaptığını yaparım evelallah. Ama onlar benim yaptığımı sanmam yapabilsinler. Öyleyse neden ünlü bir kişi değilim ben? Düpedüz haksızlık bu.

İşte bu düşünceler içinde giriştim ünlü kişilerin hayatlarını incelemeğe. Sonunda buldum nasıl ün yaptıklarını: Efendim kendilerine özgü durumları ve davranışları var bu kişilerin. Başkalarına benzememek, «usudura» diye daha kolay gösterilmemek için bir şeyler yapmışlar bir takım özellikler edinmişler.

Örneğin: Namık Kemal bir kulak sakalı bırakmış. Neyzen Tevfik denemedik kopazelik bırakmamış. Van Gonch kulağını kesmiş. Lâfonten de bir dalgınlık numarası uydurmuş. Kitabını takdim için krala gitmiş te kitabını evde unutmuş. Bizim Emrullah Efendi de yapmış aynı numarayı: Yolda bir ayağı vaya kaldırımda, bir ayağı caddede yürümüş te «vahu ben ne zaman ben topal oldum» demiş. Hele hele Arşimet denen adam: Kendi adıyla anılan kanunu bulduğu zaman çırıl çıplak fırlamış hamamdan dışarı «Belki başka yöne bakanlar vardır onlar da görsün» diye düşünmüş de, buldum, buldum diye bağırarak dikkatlerini çekmiş, toplamış parsayı.

Sözün kısası: İşin yanmak için değerin yanı sıra — daha fazla oranda — özel davranış gerek.

Eee, ben bunu anlar da durur muyum artık? Bir şeyler yapacak alanı seçmeli önce. Sonra ona göre bir özellik bulunur elbet.

En kolayı şairlik. Tamamdır. Ünlü bir şair olmalı. Özellik olarak da Namık Kemal gibi sakal bırakmalı. Tıpış parası kurtulur bir yandan.

Hemen girişttim şiirler yazmağa. Türlü türlü şiirler yazıyorum. Sakallara da dokunmamağa karar verdim. Sakallar uzayadursun şairlikte o duruma geldim ki konuştuklarım bile şiir oluyor. Örneğin iş için gelen bir vatandaşa:

«— Kardeşim madem senin nüfusta varmış kaydın.

Nüfus kağıdın yoksa, süretini alsaydın» demişim.

Bir başka gün.. Sıcak bir gün ama. Bunalmışız sıcaktan. İçerisi serinlesin diye pencerelerden birinin bir kanadını açtık. Hepsini açamıyoruz, sinek doluyor içeri.. Fakat bu sinek mileti de pek aptal değil. Öbür pencerelerde nöbet bekliyenler umutlarını kesince keşfe çıkmışlar ve bulmuşlar bu pencereyi. Vızır vızır işliyorlar. Kapasak sıcak kapamasak sinekler.. Pencereye perde gibi bir şey asmak gerek ki hava gelsin fakat sinekler dışarda kalsın. Keskin zekâm işliyor ve Bayan arkadaşımız Ayten hanımın sıcaktan çıkarıp sandalyesinin arkasına koyduğu önlük çarpıyor gözüme. Hemen galeyana gelip odacı Mehmet efendiye sesleniyorum:

Mehmet efendi şu alçakları dairede sokma sakın!

Siper et Ayten Hanımın göğüslü önlüğünü dursun bu hayasızca akın..

Her gün bir sürü şiirle geliyorum daireye. Sabahları benim şiirler okunuyor önce ondan sonra işe başlıyoruz. Fakat nedense itibarım artacağı yerde eksilmeğe başlamıştı. Sokakta çocukların peşime takılmaları da caba. Ellerinde lokum çukulata cinsinden yiyeceklerle arkamdan yetişip yalvarıyorlar:

— N'oursun amca ye şunları..

Verdikleri yiyecekleri yerken saçalımın oynaması hoşlarına gidiyormuş. Yemiyecek olsam taşa tutacaklar..

Baktım bu şairlik açmıyacak. Şairlikten çok rezillik olacak, hemen kazıdım sakalları.. Şiirleri de yırtıp yaktım. Arkadaşlar giriştiğim güç işi takdir etmiş olacaklar, hepsi «geçmiş olsun» dediler.

Fakat ne diyeyim işte, yaratılış bu.. Rahat durmıyorum bir türlü. İşle de ünlü bir kişi olacağım! Başka yollar düşündüm kendi kendime:

Ünlü kişilerin en çok baş vurdukları dalgınlık numarası geldi aklıma. Ayakkabı diye şapkamı giymeğe çalışırken karımla kavga edecektik az daha. Hele elbise fırçasıyla dişlerimi bir güzel fırçala dıktan sonra, diş fırçasıyla da elbiselerin tozunu almağa kalkmam büsbütün çileden çıkardı karımı. Kendimi güç belâ sokağa attım. Karım bar bar bağırıyor arkamdan:

— Ben böyle delilere düşecek kadın mıydım? Ah kafa aaah..

Dalgınlık numarası falan derken bizim karı elden gidecek. Ondan da vazgeçtim.

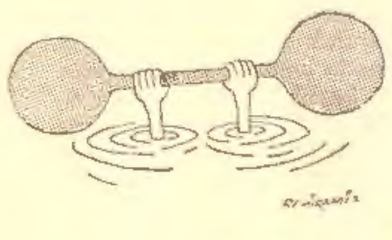

Bir gün ünlü kişi olma fırsatı kendiliğinden doğdu.. Affedersiniz yüz numaradayımı o gün. Genel yüz numarada.. Tosunun yazdıklarını görmemezliğe gelerek işimi bitirmeğe çalışıyorum. Rezesi bozuk kapı birden «küt» diye kafama çarptı. Bir baş uzandı içeri ve «pardon» deyip çekildi. Basbayağı utanmıştım. Bir elimi kapıya da yiyarak tedbir aldım. Az geçmeden kapı öyle itildi ki işaret parmağım sakat olacaktı az daha. Hem taharetleniyor, hem bu kapıyı bozan ve hâlâ bozuk tutanlara içimden veriştiriyordum ki aklıma parlak bir fikir geldi: Helâ taşlarının şu ayakla basılan kısımlarını asıl taştan ayrı yapıp altına bir terti bat yerleştirmeli. Öyle ki birisi içeri girip oralara basar basmaz kapının üstüne yerleştirilen kırmızı ışık yansın. Boşaldığı zaman bakmağa başladı. Bir günlüğüne da yeşil yansın. Zaten trafikte de kırmızı «dur», yeşil «geç» anlamına gelir. Böylece kapı bozuk ta olsa içeri giren hiç bir zaman rahatsız edilmez. Bunu her yüz numaraya giren bulmuştur ya Arşimet gibi açıkgöz davranıp parsayı toplamalı.

Yukarı çekmek üzere olduğum pantolonumu tekrar ayaklarımın üzerine bıraktım. O durumda kapıyı açıp fırladım dışarı. «Buldum, buldum! Diye bağırarak koşmağa başladım. Beş on adım gitmeden çevreden koşup yakaladılar. Harikülade buluşumu anlatmama meydan vermeden giydirip kemerimi sımsıkı bağladılar.

Tanıdık birinin yardımıyla güç belâ kurtuldum ellerinden.

Yolda o tanıdığa önemli buluşumu anlatmağa çalıştım ama herif hiç oralı olmadı.

Şimdi bütün eşim dostum bana deli gözüyle bakıyor ya delilikle dâhilik arasında kıl payı bulundu ğunu da bilmez değilim..

Kenan AKINCI
ENEZ

Salt Ahmet

Bahşayiş köyünden biri, Afyon'a odun satmaya gitmiş. Afyonlunun biri, alıcı çıkmış. Önce adını sormuş:

— Adın ne senin?

— Ahmet Çavuş ağa!

Afyonlu:

— Çavuşluk orduda kaldı. Ağalık köyde. Oduna ne istiyon «Salt Ahmet?» diye pazarlığa girişmiş.

Haşim KANAR
ESKİŞEHİR

Mezbahaya mı?

Şehrin belli birkaç meydanında, her sabah beşten dokuza kadar, iş arayan yığınla insan bekleşir. Buralara, «Amele Meydanı» adı takıldı.

Bir sabah kelli felli bir adam Amele Meydanına geldi, iş arayanların arasına daldı. Ellerinde kazma, kürek, balta, keser, desteyle bekleşen, boyuna bosuna bahçesini belliyecek bir işçi arıyordu. Gözle muayeneden, elle muayeneye geçti: İşçilerin bazularını sıkıp sıkıp yokluyordu ki, sabrı tükenen yırtık pırtık giyinmiş biri:

— Ne o Beyefendi dedi: yoksa bizi mezbahaya mı götüreceksiniz?

Kemal Koyaş
BURSA

Teğdi mi Teğmedi mi?

Doğu Karadeniz bölgesi sahil kasabalarımızdan birinin, deniz kenarındaki bahçesinde bir grup oturmuş, çaylarını içmekte ve konuşmaktalar:

Bu sırada önlerinden, denize âdeta sürünürcesine bir martinin uçarak geçtiğini görürler.

Recep:

— Martinin kuyruğu suya teğdi! diye bağırdı.

Ramazan:

— Teğmedi! dedi.

— Teğdi.

— Ula teğmedi, pen eyi corum.

— Pağa mı deyusun, senunki köz da penumki paklami? Penda kördüm işte, martinun kuyruği suya teğdi.

Etraftakilerin bir kısmı Recebi bir kısmı da Ramazanı destekler ve tartışma kavgaya döner, birbirlerine girerler; en sonunda bunların sekizi ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılır. Yarasız beresiz kurtulan Memiş ile Dursunali ordan uzaklaşırlar.

On sene sonra, Büyükada'ya gitmekte olan bir vapurun güvertesinde; karşı karşıya oturan yolculardan ikisinin, devamlı surette birbirlerine bakarlarken, biri bağırır:

— Uy Memiş sen misun o?

— Ula Dursunali o sensun değil mi? Bakayrum bakayrum ola acap o midur değil midur karar veremedum. Sen kene tanışluk verdun. Hey kurban olayım Allahum kene bizi körüşdurdun.

Eski ahbaplar tatlı tatlı konuşurlarken, vapurun gidiş istikametinde uçan ve nerdeyse güverteye konacak şekilde yakın geçen bir martı kuşu, on sene evvelki hâdiseyi hatırlamalarına sebep olur:

— Heygidi marti, uğursuz marti..

— Ya, sorma kardaşum, arkadaşlarumuz nafile yere birbirleri ne çirdiler. Kafaları közleri yarıldı.

— Ama sağa bi şey deyeyim, geçti ama lâkin martinun kuyruği o zaman suya teğmişidi.

— Yanlışsun kardaşum, pen da oradaydum ya, teğmemişidi, közlerimun önündedur sanki haşimdi.

— Teğmişidi teğmiş.

— Yok yok teğmemişidi.

— Teğmişidi yahu.

— Kafami kızduraysun, pen sağa teğmişidi deyrum.

— Ula kalun kafa, pen pilmem da sen mi bilürsun!

Güverte, bir anda karıştı. Yolcular iki kafadarı kan revan için de vapurun ilk uğradığı iskelede ki karakola teslim ettiler; oradan da hastaneye sevkedildiler.

M. Zeki Yazıcı
GÖRELE

Kim yaptı

Yassıada duruşmaları sırasında, biri Karadenizli olan üç arkadaş, bir lokantada içiyorduk. Radyo Yassıada duruşmalarını veriyordu. Karadenizli arkadaşımız kızdı:

— Herkes hanayasa, hanayasa diyi.. Ne olmuş hanayasaya? Allahın selâmundan püyuk mitur bu hanayasa? Allahın çelâmini çiğneyenler asilmay da hanayasayı çiğneyenler mu asılacak? Geçende Konya'ya çittik. Mevlâna Hazretlerinun türbesini ziyaret ettik.. Hey mübarek hey.. Sağa pakaysun âyet, sola pakaysun âyet.. Cennet misun çennet mu hey mübarek! Sonra Ankara'ya çelduk. Atatürkün kaprine çittuk. Sağa pakayrum âyet yok, sola pakayrum âyet yok. Bir bismillâ arayum pula meyrum. Ula purasu makper midur, çilise mudur?

Karadenizli arkadaşa:

— İyi ama, dedim, Atatürk'ün kabrini yapanlar da DP. lilerdi.

— Hayir, Halkçılar.. dedi.

Bir türlü Anıt—Kabiri Demokrat Partililerin yaptığına inandıramadık.

Sabahattin Koçar
ESKİŞEHİR

Kanuni esasî

1908 Meşrutiyeti ilân edilince, halk, «Yaşasın Hürriyet, Yaşasın Kanunu Esasi!» sesleri ile Beyazıt meydanını çınlatıyormuş. O zaman Harbiye Nezareti olan bugünkü Üniversite binasının saf odacısı; «yaşasın Kanunu Esasî» sadalarını duyunca, irkilmiş ve «Bu millet şaşırdı, yaşasın Kânunusanî, diye bağırıyor, ülen biraz da nisan, mayıs yaşasın: bırakın şu soğuk ay'lı» demiş.

N. Baştimar
SUADİYE

YARIŞMAYA GİREMİYEN YAZILAR

Seksapel Şoğrafyası (Konya), Ben kavalbaşı mıyım? (İzmir), Abuzettin yerebasmaz (Ankara), Hâyalet (İzmir), On sekiz buçuk at (Eskişehir), Muska (Eskişehir), Kim basarmış (Ankara), Fıkralar (C. Ş. İzmir), Başlıksız (A. K. İzmir), Geliyom anam geliyom (Sungurlu), Hali perişanmız ve kısa kısa aydın havaları (Ankara), Bir delinin anlattıkları (Eskişehir), Devrimler konusundaki söylev (Samsun), Şükriye abiası (Adana), Bir voleybol maçı (Çayeli — Rize), Millî selâmet partisi (İzmir), Tövbe tövbe (Malaş), No, Nooo (Maraş), En rahat yer ve şans (Ankara), Başlıksız (H. G. Gedikpaşa), Bana cimri diyorlar ve Şeytana uymuş (Antakya), Beşinci haber bülteni (Cihangir), Kalbinden vurumuş (Bandırma), Babalar ve çocukları (Zonguldak), Akbaba (Edirne), İşte böyle (Beyazıt), Kızan adam (İstanbul), Saz şairi (İstanbul), Spor edebiyat, tiyatro derneği (Ankara), Adımı değişsem diyorum (Ankara), Okuyucu mektupları (Niğde), Yaşa sağol Ahmet Efendi (Sivas), Bir mektup geldi (Karabük), Basıldınık (Göl cük). Ahlâkın tuzu biberi ve topal atın ardında üç kişi (Bursa), Arafat dağındaki şeytan (Bozöyük), Âşık olmuştu (Cebeci), Turist (Zonguldak), Üçüncü gece (Ödemiş), Bozuk telefonlar (Cihangir), Renkli rüya (Ankara), Asuhu nasuhu (Maraş), Canbaz Cemil (Nazilli), Bahşiş (Ankara), Sahne oyuncuları (İstanbul), Azık ve balık (E. K. Adressiz), Hangi taş büyükse kafanı ona vur (İskenderun), Biraz daha ver Yahya (Sakarya), Hoşgeldin ziyareti (Söğüt), Ekrem ile Mükerrem (Ankara), Şu dünya ortasında (Ankara), Ben kimim? (Ankara), Gayri sıhhî (Nevşehir), Ecel teri (Ankara), Dirsek keyfi (Gördes), Eski sinek ve tren (Tatvan), Tarzanım (Mersin), Hakiki deliler (Balıkesir), Mikrofon sesi (İstanbul), Zavallı Servet (Kadıköy), Aman bana bir masal (Ankara), İki kafadar (Mersin), Oyun (Ankara), Züğürt tesellisi (Uşak), Tezkereci Azmi (Adana), Ayıp değil mi? (Diyarbakır), Tenekeci ustası (Elâzığ), Batıya doğru (Şavşat), Dört ayaklı eleştirmen (Ankara), Adımı siz koyuverin (Bilecik), Hüseyin Tarhan'dan bir hikâye (Haruniye), Doğum kontrolu (İzmir), Kedi kuyruğu (Gaziantep), Zil ve cahillik kimde (Gaziantep), Sevgiye bak (Kumkapı), Düşünür oğlu düşünür (Bozöyük).

(Arkası var)

ALTIN HOCA YARIŞMASI

Altın Hoca yarışmasına yazı gönderme süresi bugün bitmiştir.

Şimdiye kadar gönderilen yazılardan yarışmaya girebilecek olanlarla girmiyecek olanlar her sayımızda ilân edilecektir.

Yarışmaya gelen yazılardan her sayı bir hikâye bir sayfa da yayınlanacaktır. Ekim ayı sonunda yarışma hikâyelerinin yayınlanması sona erecektir. Sıraları gelmediği için yayınlanmıyan, ama yarışmaya katılma hakkını kazanmış olan hikâyeler de yargıçlar kuruluna (jüri) verilecektir.

Kasım ayı içinde derece alanlar ilân edilecek, birinciye 500 lira ile Altın Hoca plâkası, ikinciye 300 lira ile Gümüş Hoca plâkası, üçüncüye 200 lira ödül verilecek. Yirminciye kadar derece alanlara da diploma dağıtılacaktır.

Aralık ayından itibaren ikinci Altın Hoca yarışması başlıyacaktır: (Altın Hoca 1963)

Altın Hocanın maddî değeri 1500, Gümüş Hocanın maddî değeri 700 liradır.

Yarışma hikâyeleri yayınlanan her okura şimdiye kadar olduğu gibi, 50 lira telif parası gönderilmeğe devam olunacaktır.

OKURLARDAN FIKRALAR

YÖN, 8 AĞUSTOS 1962 yayınlıyor, gönderen okurlarımıza da armağan olrak kitap yolluyoruz. Aşağıdaki fıkraları gönderenlere postayla armağanları yollanmıştır. —

TEK DELİK

Aziz Nesin'in Romanı

— 28 —

— Beni dolandırdı efendi... tuh, tuu!.. (yüzüme tü kürüyordu) Allahından bulsun, beni dolandırdı. Benden tamı tamına üç bin kayme sızdırdı. Ayriyeten beş yüz pangınot sünnet düğünü mesarifi ettim. Paralarımı bi tamam isterim. Ayriyeten, Alamanım diye kandırıp ailemizin şerefiyle oynadığından tazminat da isterim.

Kayınvalidem de dâvacıydı. Sonra Asiye ile yüzleş tirildim. Gözleri şişmiş, kıpkırmızı olmuştu. Halâ ağlı yordu.

Komiser sordu:

— Kızım tabii dâvacısın, değil mi?

Asiye,

— Değilim.. dedi.

— Dâvacı değil misin?

— Ne etti ki dâvacı olalım? Bize birşey yapmadı. Onun bi suçu yok..

— Size, ben Almanım demiş..

— O bize demedi, biz ona dedik..

— Ama annen söyledi, senin bileziklerini, yüzüğünü, küpeni almış..

— Almadı, yalan hepsi.. Hiçbir şey de almadı. Beni de istemedi.

Gözlerimin şulandığını görmemesi için başımı duvara çevirdim.

Benden şikâyetçi, dâvacı olması için Asiye'yi zorla maları işe yaramadı.

Asiye çıktı. Ondan sonra benden başka dâvacı olan lar geldi. Dâvacıların sonu bir türlü alınamıyordu. Ya kalandığımı duyan kasabalı karakola doluyordu. Kimisi yüz lirasını, kimisi bin lirasını dolandırdığımı söylüyor du. Hiç tanımadığım, yüzlerini görmediğim adamlar, kendilerini dolandırdığımı iddia ediyorlardı. Kara sakal lı sünnetçi de borç olarak beş yüz lirasını aldığımı söyledi.

Sonu mahv.. Dolandırıcılıktan, sahtekârlıktan mah kûm oldum.

«Sizi hapisanelerde hiç ziyaret eden kadın olmadı mı?» diye sormuştunuz. Oldu, yalnız Asiye.. Vilâyet ha pisanesindeydim. Asiye her hatta ziyaret günü gelirdi. Ondan utandığım için İstanbul hapisanesine naklimi yaptırdım.

Koğuş kapıları kapanmış, akşam yoklaması yapılmış tı. Ayıboğan'la, anasını satan Süleyman, kumar postası nı kurmuşlardı. Erkete kapıdaydı.

Eroinciler;

— Ortaköye bir kişil diye bağırarak, bir paket eroin alabilmek için kendilerine ortak arıyorlardı.

Bütün başı, yüzü şargı bezleriyle sarılı olan Hamdi Bey, ranzasının üstünde, sırtını arkaya dayamış, başını her zamanki gibi sallıyarak tesbih çekiyordu.

O sabah eroinsizlikten kriz geçiren on üç yaşında bir çocuğa, koğuş ağası Kâmil Ağa, sekiz litrelik su şi şesini vermiş.

— Ulan, demişti, şu kafasını sallıyan herifin başın da su şişesini kırarsan sana iki paket eroin..

Kriz geçiren çocuk, lâfı ikiletmeden, koca şişeyi kaptığı gibi ihtilâs suçundan sekiz yıla mahkûm Ham di Beyin kafasına geçirivermişti. Hamdi Bey, arkasın dan başına indirilen şişeyle yere yuvarlandı, kendini kaybetti. Kafasından oluk gibi kanlar akıyordu. Hamdi Beyi cezaevi revirine kaldırdılar. Kâmil Ağa da kırmızı kuşağının arasından çocuğa iki paket eroin verdi. Co cuk, aç kurt gibi paketlere saldırdı. Arka arkaya iki paketi de burnuna çekti. Sonra gardiyanlar çocuğu alıp hamama götürdüler. Hamamda bayılıncaya kadar döv dükten sonra zindana attılar. —

Kâmil Ağa, Hamdi Beyin kafasına şişeyi hapishane de biraz neşe olsun diye vurdurtmuştu. Gerçekten de, Hamdi Bey'in kafasından akan kanlar, o günlerde dur gun olan hapishane havasını renkledirmiş, mahkûmlar epiy gülmüşlerdi. Kâmil Ağanın Beye kızdığı filân da yoktu. Onunla konuşmuş bile değildi. Yalnız Hamdi Beyin hiç durmadan başını sallaması biraz sinirine do kunuyordu. Bahçede o sabah Hamdi Bey, yine titrek başını sallaya sallaya dolaşmaktaydı. Kâmil Ağa, belki de, kafasına şişeyi yerse akıl başına gelir de bir daha başını sallamaz diye düşünmüştü. Belki de kan görmek ihtiyacındaydı.

Hamdi Bey, başı sarıldıktan sonra, revirde boş ya tak olmadığı için yine koğuşuna gönderilmişti. Şimdi yatağının üstüne oturmuş sarılı başını sallamaktaydı.

Kâmil Ağa, dipteki köşede üst üste dört şiltenin üs tünde oturmuş esaslı cigarasıyla çayını içmekteyi.

Paşazade Ferit Bey de macerasını anlatmaktaydı:

Hapisanede geçirdiğim aylar içinde, tahliye olunca ne yapacağımı, hayatıma nasıl bir düzen vereceğimi düşündüm durdum. Hiçbir çıkar yol bulamıyordum.

Hapisanede Vasil adında bir tüccarla tanıştım, zeytin ve zeytinyağı tüccarıymış. Bir belediye cezası için dört günlük hapisliği vardı. Böyle zengin mah kûmlar, hele cezaları kısa olursa, hele bir de Rum, Ermeni, Yahudi gibi gayrimüslim azınlıklardan olur larsa, cezaevinin yemliği olurlar. Tüccar Vasil de, dört gece kalacağı cezaevine; dünyanın en lüks otelinden daha çok para ödemek zorundaydı. Cezaevinin kapısın dan girdiği andan çıkacağı ana kadar, soyulacaktı. Gardiyanından, memurundan, mahkûmuna kadar her kes onu soyacaktı.

Genç adam, Paşazade Ferit Beye,

— Biliyorum, dedi, şimdi de öyle değil mi sanki.. Benden bile haraç aldılar.

Ferit Bey,

— Hayır hayır, dedi; nerde eski günler, nerde şim diki... Bu zengin mahkûmların bazısı, cezaevinde soyu lacaklarını dışarıda duyarlar, içeri girince cimri davra nırlar. Böyleleri yandı; söke söke, döve döve parasını alırlar. Hapisaneye düşen zenginin akıllısı kesenin ağzı nı açacak. Rahat etmesinin tek yolu budur. Vasil, akıl lı adamdı ve pek cömert davranıyordu. Cezaevine girer girmez, öteki mahkûmlar gibi, o da berber iskemlesine oturtulmuştu. Saçları sıfır numara makineyle dibin den traş edilecekti. Berber, her yeni mahkûma yaptığı gibi, ona da;

— Yazık bu güzel saçlara, sen kimseye çaktırma, beş papel ver de saçını iki numara makineyle traş edeyim.. demişti.

Her yeni mahkûma böyle söyler, beşliği, iki buçuk luğu kıvırır, ama yine sıfır numara makineyle saçları dibinden keserdi. Başka türlü yapsa, cezaevi berberli ğinde tutunamazdı.

Vasil, hemen cebinden beş değil, bir elli lira çıka rıp berbere vermiş;

— Çok rica ederim, demişti, ben saç istemiyorum, sıfır numara makineyle dibinden kesin saçlarımı ki biraz kuvvetlensin....

Yeni gelen bir mahkûmun berbere gönül rızasıyla elli lira verdiği haberi, bir anda bütün cezaevine yayı lıvermişti.

Berberden sonra etüv dairesine gitmişti mahkûm lar. Bir mahkûm Vasil'e sokulup;

— Elbiseniz İngiliz kumaşı galiba... dedi.

Vasil,

— Yo.. yerli kumaştan... dedi.

— Yerli ama, çok güzel, yeni de... Etüve girince berbat olacak, yazık.. Ben etüvcüye söyliyeyim de bu har kazanının içine atmasın. Üstüne bir şey verirsin, o za man bozulmaz. Yalnız siz, beş lira verin de makiniste vereyim. Beş lirayla beş yüz liralık elbiseyi kurtaracak sınız.

Vasil, bir elli lira da ona verdikten sonra,

— Rica ederim, elbisem iyice ütülensin. Müdüriyet te pis yerlerde kaldım, belki birisinden bit geçmiştir. demişti.

Nasıl olsa etüvcü bildiğini okuyacaktı; Vasil de bunu biliyordu.

Temiz girenin pis çıkacağı hamama girerken de, hamamcılık yapan mahkûm, beş lira verirse Vasile peş temal vereceğini söylemişti. Vasil ona da bir 50 lira verip;

— Rica ederim, peştemal istemez, ben de öbür mahkûmlar gibi peştemalsız girerim.., deyip pis paçav rayı beline dolamaktan kurtulmuştu. Yani Vasil, karan tina kısmına gelinceye kadar belki beş yüz lira dağıt mış, ama hapisanede birden kredisi de yükselmişti. Karantina kısmına girince de ocakçının yaptığı çayı meydancı getirip de,

— Allah kurtarsın! diye içi para dolu tepsiyi uza tınca, Vasil kırk yıllık hapisaneci gibi,

— Allah cümlemizi kurtarsın! deyip iki tane yüz lük lirayı tepsinin içine atıvermişti.

Kısım ağası da Vasili benim de bulunduğum, en iyi koğuşa, benim yatağımın yanına vermişti.

Akşam yemeğinde Vasil, ısrarla beni de yemeğe çağırdı, gitmedim. Ondan sonra her öğün, beni de yemeğe çağırıyordu, gitmiyordum.

Hapisaneye gelişimin ikinci gecesiydi. Herkes uyu yordu. Bir çocuk Vasil'i uyandırıp dışarı çağırdı. Vasil koridora çıktı, biraz sonra döndü, yattı. Başka bir çocuk yine kaldırdı, dışarı çıkardı. Biraz sonra Vasil yine döndü. Bu böyle dört defa devam etti. Beşincisin de ben de merak edip arkalarından koridora çıkıp, ka pı ağzından dikizledim. Koridorda beş — altı mahkûm çocuk Vasil'i kolundan tutup helâya soktular. O zaman lar daha «Sübyan koğuşları» kurulmamıştı. Çocuk mah kûmlar da büyük mahkûmlarla bir arada bulunurlar dı. Vasili kolundan tutup helâya sokan çocuklar, 13—14 yaş aralarındaydılar. Durumu görünce, dönüp yata ğıma girdim. Biraz sonra da Vasil dönüp yatağına gir di. Aradan on dakika geçti geçmedi, bir çocuk daha geldi, fısıltıyla,

— Kalk ulan! diyerek Vasili dürttü.

Vasil,

— Ne olur, yarın... yarın olsun.. dedi.

Çocuk,

— Kalk len! diye daha hızlı dürtünce, Vasil kalk tı, dışarı çıktı.

Dönüşünde, yorganımın altından onu gözetliyor dum. Vasil ağlıyordu. Yerimden doğrulup,

— Neyiniz var, ne oldu? dedim.

Birşey söylemiyor, boyuna ağlıyordu. Israr ettim:

— Korkuyorum... dedi.

— Korkmayın, anlatın!

Fısıl fısıl anlattı; Çocuklar dışarı çağırıp para isti yorlarmış. Vasilin yanındaki para da bitmiş. Çünkü hapisane idaresi, içeride kumar oynamasınlar diye, mahkûmların yanında çok para bırakmıyor. Vasil'in parası da idarede. Vasil, yemin ediyormuş, yarın idare den alıp vereyim, diye, çocuklar olmaz, şimdi» diyor larmış. Sonra da Vasili helâya sokup ensesinden içeri bir avuç bit atıyorlarmış. Her seferinde avuç avuç bit ler sırtından, göğsünden içeri doldurmuşlar. Vasil hem ağlıyor, hem de hart hart kaşınarak,

— Belki bir milyon bit attılar.. diyordu.

Adamın ağlanacak hali çok gülünçtü doğrusu..

— Yarın versem ne olur.. diyordu

— Yarın olmaz! dedim.

— Neye? diye sordu.

— Çünkü bu çocuklar eroinmandır. Eroin alacak paraları yok, eroinsizlikten kriz geçiriyorlar. Şimdi bunlar bir paket eroin için cinayet işliyebilirler.

Bu sırada ancak on üç yaşında bir kopil geldi,

— Kalk len gâvuri diye bir yandan ağlayıp, bir yandan kaşınan Vasili dürttü.

Yataktan kalktım, çocuğa:

— Harman mısın? dedim.

— Harmanım amca...

— Gel ben sana beyaz bulayım...

Koridorda altı çocuk daha vardı. Krizden titriyor, kıvranıyor, terliyorlardı. Bir tanesi de koridor taşları üstünde solucan gibi kıvır kıvır kıvranıyordu.

Çocuklardan birinin avucundaki bitleri helâ mus luk taşına döktürdüm. Eroin satıcısı Mezarcı Nuri'yi uyandırdım. Nuri zulasından üç paket eroin çıkardı.

— Parasını yarın Vasil verecek! dedim.

Çocuklara üç paket eroini verdim.

Vasil de bütün iç çamaşırlarını, pijamasını soyu nup çocuklara verdi.

İşte bu hâdiseden sonra Vasil beni çok sevdi. Ken disine maceramı da anlattım. Bana adresini verdi,

— Tahliye olunca, mutlaka gel, beni bul. Sana iş veririm... dedi.

Hapisanelerde verilen bu türlü vaitlere inanılmaz ama, başka çârem olmadığı için, Vasilin tahliyesinden üç ay sonra hapisaneden çıkınca, doğru ona gittim. Beni iyi karşıladı. Yağkapanında bir mağazası vardı. Mağazanın içi zeytin küfleri, zeytinyağı varil ve tene keleriyle doluydu. Mağazanın içinde cam bölmeyle ay rılmış bir küçük odada oturuyordu.

— Bizim dükkânda çalış! Hesapları tutarsın, bize yardım edersin. Üç gün gez dolaş, sonra gel çalış! dedi.

Yüz lira da para verdi. Yıllardır iyi insan görme diğim, iyiliğe hasret kaldığım için Vasil'in bu hare ketine şaşıp kaldım. İki ay orada çalıştım. İki ay sonra beni evine götürdü. Yemek yedik. Yemekten sonra,

— Seni tecrübe ettim, dedi, çok iyi, namuslu bir insansın. Hapishanede hayatını anlatınca sözlerine inanmamıştım. Ama gördüm ki anlattıkların doğruy muş. İnsanoğlunun başına her iş gelir. Sen bundan sonrasına bak. Sana bir iyilik yapacağım. Mağazayı senin üstüne devredeceğim, mağaza senin olacak...

(Arkası var)

General Von Şultz

(Baştarafı 5. de)

olanları, eski düzene hasret çekmeye baş ladılar. Çaresiz, bir gün Mareşal Fon Dit rih'in sığındığı eve gidip, Hans'la birlikte, biz, ihtilâl çıkaracağız, dedik. Doktor, he men bize katıldı.

Fon Ditrih, ihtilâl yapmamızı kabul etmedi. Seçimleri bekliyelim dedi. Biz, dinlemedik. Hans'ın yetiştirdiği, kabilenin subayları, toptan ihtilâlî taraflısıydı. Uzat mıyalım, bir gecede, Fon Şultz'u ve adam larını bastırıp, hapse attık. Bir temsilci ler meclisi kurup, yeni bir kabine meyda na getirdik. Yetişkin, okumuş, aklı erik zenciler, yönetimi ele aldılar. Ve en kısa zamanda yeni seçimlere gideceğimize iliş kin ulusa söz verdik. Fon Şultz'un adamı olan karşı kabilenin başkanın oğlu, belâ bir zenciydi. Bir dudağı yerde, bir duda ğı yedikat göklerde. İlle de ortalığa huzu run gelebilmesi için (AF) birinci koşuldur, diye tuttururdu. Biz, af'tan önce yapılacak işler var, diyorduk. Söktüremedik. Affığ Mareşal Fon Şultz, demokraside böyle iş ler olur, siyasî suçluları bırakmak gerek, diye kabul etti. İşte kıyamet o zaman kop tu. Demokrasi, özgürlüğü üzerine çekilen nutukların bini bir paraya düştü. Hele bütün zencilerin toplandığı meydanda, bir gün Fon Şultz'un kendi dilleri ile demok rasi ve özgürlük üzerine verdiği nutuk, beni korkuttu. Ben de az çok onların dili ni anlıyordum artık. Bu toplantıdan son ra baktım, bütün zencilerin yüzleri, gözle rinin içi gülüyor. Hans'a, bu ne iştir ya hu? diye sordum. Anlayacağız, karşılığını verdi. Üç gün geçti geçmedi. Bizden yana olan, yetiştirdiğimiz akıllı, okumuş, uygar zenciler, korkuyla geldiler. Mareşal Fon Ditrih'in de katılacağı gizli bir oturum istediler. Toplandık. İş, gerçekten çok korkunç, aklın alamıyacağı kadar korkunç tu: Bütün getirdiğimiz üstün uygarlığa rağmen, yirmi kilometre ötemizdeki kabi lenin anlayışı ve fikri şuymuş: Değil mi ki Demokrasi sınırları içinde herkes özgür dür, Değil mi ki insan özgürlüğünün sını rı yoktur, öyleyse biz, aramızdaki bu be yaz adamları pişirip yiyebiliriz. Zaten, yıl lar yılı insan eti yemedik. Eski törenleri mizi unutacağız nerdeyse... Liderimiz Keneral Fon Şultz'u bile yemek hakkı mızdır.

Bu sözleri duyunca, Mareşal Fon Dit rih'in yüzü bembeyaz oldu. Beni yiyecek lerine yanmam, bunca yıllık uygarlık için çektiğim meşakkate. Afrika'nın bu bölge sine getirmeyi başardığımız uygarlığa ya zarım, dedi. Hans, olan oldu, kaçmaktan başka çaremiz yok, Mareşalın fikrini orta ya attı. Gerçekten de başkaca çaremiz yok tu. Komandoların yardımı, bizi seven ehli zencilerin gayreti ile hemen o gece hazır lık görüp, doktoru da yanımıza alarak, gizlice, Kongo nehrine bizi ulaştıracak ge mimizde soluğu aldık. O ayaklanan kabi lenin anlayışı ve fikri şuymuş: Değil mi ki arasından seyretmekten de kendimizi ala madık. Köyün meydanında büyük bir ateş yakılmıştı. Millet ateşin etrafında kıyamet ler kopararak «twist yapıyordu. Bir yan da da küçük bir ateşin üzerinde General Fon Şultz'u kızartıp, kebap ediyorlardı.

Neyse, güç belâ, günlerce zorlu bir nehir ve orman yolculuğundan sonra Kon go'nun başşehrine varabildik. Halbuki ye rimiz, yurdumuz ne rahattı. Beyler, kıral lar gibi yaşıyorduk. Kalan kara karıları ma bile veda edemedim.

— Köylü çarıktan kurtuldu!..

ŞAŞILASI OLAYLAR

Dumas

★ Meşhur yazar Alexandre Dumas, adını taşıyan 1200 eser yayınlatmıştır.

Lope De Vega

★ Büyük İspanyol tiyatro yazarı Lope de Vega'nın hepsi çağımıza kadar gelememiş olan 1800 piyes yazdığı söylenir.

Kendi kendisinin Büyük Annesi oldu

★ B. Amerika Tennessee eyaleti sakinlerinden Betty Louise Willis, henüz 15 yaşında iken, kendi kendisinin büyük annesi olmayı başarmıştır. Bu görülmemiş durum, 15 yaşındaki Willis'in ellisini geçkin Ed. Early'le evlenmesinden doğmuştur. Betty'nin annesi ile babası boşanmış; annesi Betty'nin kocasının oğlu ile, babası ise aynı adamın kızı ile evlenmiştir. Böylelikle Betty, gerek annesinin, gerekse babasının kayınvalidesi olması yetmiyormuş gibi, üstelik kendi kendisinin büyükannesi de olmuştur.

En çok para kazanan şair

Fransız saray şairi Philippe Desportes, üç mısralık bir şiiri karşılığında, 3.300.000 dolar kazanmıştı. Bu şiir, Fransa Kralı 2. Henri tarafından sevgilisi Matmazel için ısmarlanmıştı. Şiirin ifade ettiği mâna şu idi: «Daima seninle olabilmek için isimsiz ve serefsiz doğsaydım ne iyi olurdu.»

Dalgınlık şaheseri

Olay, meşhur boksör Jack Macdonald'ın 1949 Kasımında Kanada'da Ontario'da, Niagara şelâlesinin bulunduğu yerde, bir boksmaçı için ringe çıktığı zaman olmuştur. Boksör J. Macdonald ringe çıktığı zaman, müthiş bir kahkaha tufanı ile selâmlanmıştır. Seyircilerin, niçin kahkahalarla güldüklerini merak eden boksör, eğilip baktığı zaman, ringe külotunu giymeden çıkmış olduğunu görmüştür.

Kangurunun Aslı

Kangurunun Avustralya yerli lisanındaki anlamı: «Anlamıyorum» dur. Kıt'aya ilk çıkan beyazlardan biri, bir yerliye hayvanın adını sorunca, anlamıyorum anlamına gelen «Kango roo» cevabını almıştı.

Alenen olmaz!

Ünlük gazetelerden biri, sekiz sütun üzerine şu haber başlığını çıkarmış:

«Yardım yapacak bazı devletler içişlerimize alenî müdahale sayılacak kontrol hakkı istiyorlar»

Haaa, bak bu olmaz işte...

Alenî olmaz kardeşim. Alenî yapma da nasıl yaparsan yap!

Ne demiş atalarımız: «ibadet de gizli kabahat de...»

Hayır, alenî istemeyiz. Sonra bize alenen ve resmen ne derler?

—Anlat— —Derdini— Marko paşa'ya

Bay Selçuk Kansu, bize güce nikliğini mektubunda şöyle belirtiyor:

«Derginizin 17 nci sayısında yayınlanan fıkram — yazım, sizde duruyorsa — tekrar okunursa görülecektir ki, başında «Bir arkadaşımdan dinlemiştim» diye yazılıdır.

20 nci sayınızın Markopaşa sütununda çıkan bir okura cevabınızda, «Ne söyliyelim, ne diyelim?» yerine, şöyle yazabilirdiniz: Bu fıkrayı gönderen de başkasından duyduğunu belirtmiştir. Bu bakımdan ortada bir intihal, söz konusu olamaz.»

CEVAP:

Sayın okurum, haklısınız. Aksaklık bizdedir. O kadar çok yarışma yazısı ve okur fıkrası okumak ve bunları dikkatle incelemek durumundayız ki, bu yüzden bu nalıp üzücü yanlışlıklar yaptığımız da oluyor. Sizden özür dileriz.

" "

Tokat'tan Bay Yılmaz Akalın yazıyor:

Yahu, siz amma anasının gözü insanlarsınız. Doğma büyüme züppesünüz. Siz tilkiyseniz, biz de kuyruğuyuz. Sizler nedense kaz gelmiyen yerden tavuk esirgemi yorsunuz. Kârınız için her şeyi yapabilirsiniz ama, insanca, Başka gazetelerin satışlarını arttırmak için, yaptıkları reklâmların, verdikleri hediyelerin aleyhindesiniz, daha doğrusu böyle gözüküyorsunuz. Ama Zübük'ü unutuyorsunuz. Çünkü siz, onun kölesisiniz. Gazeteler ikramiye dağıtarak satışını sağlıyorsa, siz de yarışma yazılariyle satışınızı arttırıyorsunuz. Bir zamanlar Zübük'ü haksız yere sevmiştim. Ama şimdi tiksindim.

Bu yazıyı niçin yazdım: Altın Hoca yarışmasına arkadaşlarla beraber iki yazı da ben göndermiştim. Aşağı yukarı iki ay geçti, hâlâ ne çıktığını öğrenebildik, ne çıkmadığını. Durum böyle olunca, insan ister istemez kötümser oluyor.

CEVAP:

Bay Akalın;

«Siz kötümser olmamışsınız, kötü olmuşsunuz. Yazınızın çıktığını da çıkmadığını da öğrenmek için, Zübük'ü izlemeniz gerekir. Sırası gelince, her yazının yarışmaya girip girmiyeceği kesinlikle ilân edilir ve edilmektedir.

Bu yarışmayı açışımızın amacı, satışımızı arttırmaktan çok, mizaha kabiliyetli kalemlerin ortaya çıkmalarına hizmet etmektir. Ama ne yazık ki, imlâsı bile bozuk bazı okurlarımız, çalakalem yazdıkları yazının yayınlanmasını, 50 lira telif hakkı almayı, sonra da 500 lirayla 1500 lira değerindeki Altın Hoca'yı hemen kazanmak istiyorlar. Bu olmayınca da, işte yukarıdaki gibi, mektuplar yazıyorlar.

Bir kere daha yazmıştık: biz, okurlarımızı müşteri yerine koymuyoruz, onları dost sayıyoruz. Müşteri olanlar, lütfen Zübük'ü bırakmasınlar, kendilerine uygun mal alsınlar.

" "

Ankara'dan bir okurumuz şöyle yazıyor:

Hürriyet gazetesinde okudum. Elia Kazan mı, tencere mi, tava mı, her ne karın ağrısıysa, İstanbul'da çektiği filminde 200 milyon sinema seyircisine vatanımız Türkiye'yi perişan vaziyette gösterecekmiş. Yetkililer de bu duruma seyirciymiş.

Şimdi bu adamın yaptığı doğru mu? Cevabınızı Zübük'te bekliyorum.

CEVAP:

Mektubunuzun yalnız bir bölümünü aldım. Bu arada Yunanlılar için de can düşmanımız diyorsunuz. Belli ki siz de yıllardan beri yapılan yanlış ve kötü propagandaya ve palavra edebiyatına kapılmışsınız. Milletler birbirinin can düşmanı olmazlar, niçin olsunlar? Yalnız, hükûmetlerinin yanlış yönetmeleri yüzünden, zaman zaman birbirlerine düşman olurlar. Bu düşmanlık tarih boyu sürmemelidir. Çünkü bu düşmanlığı yaratanlar milletler değil, hükûmetlerdir. Hükûmetler gelir gider, ama milletler kalır. Nitekim, bugünkü dostumuz Amerika da, Yunanlılarla savaştığımız Milli Kurtuluş Savaşında, can düşmanlarımızın başında geliyordu. O zaman düşmanlık diye, sürgit düşmanlık gütmek doğru olmaz.

Elia Kazan'ın filmine gelince, Hürriyet gazetesi çok zaman olduğu gibi, bu işde de yurttaşları yanıltmağa çalışmıştır. Sanki bundan şüphesi olan varmış gibi, ne dense başlığına, «Türkiye Türklerindir!» diye adımız gibi bildiğimiz bir gerçeği yazmayı yurtseverlik diye göstermeye çalışan bu gazete, okurlarını yanlış yola götürmektedir.

Kötülük, Elia Kazan'ın «Vatanımızın perişan manzaları»nı filme çekmesinde değil, bizim vatanımızı hâlâ perişan durumda bırakmamızdadır. Ama yurttaş, başına düşen yıllık ortalama millî gelirin 900 lira olduğu bir ülkede, bir kişi tek başına yıllık kazancı beş milyon lirayı cebine indiriyorsa, elbet o «vatan perişan» olur. Biz aklımızı başımıza toplamazsak, Elia Kazan buna ne yapsın?

Bay Hakkı Özkonuk'a:

Gönderdiğiniz «Siyasî mizah bulmacası» için teşekkür ederiz. Şimdilik kullanamıyacağız.

" "

Samatya'dan bir bayan okurumuz, bir gerici gazeteden kestiği söygü dolu yazıları bize yollamış. Mektubunda şöyle diyor:

«Gazeteler, bizi sövgülü dalaşmalara, kapışmalara alıştırdılar. Artık buna ihtiyaç duyuyoruz. Ama Zübük, ne saldırıyor, ne de sövüyor Kimseye.

Zübük okurlarının bu ihtiyacını karşılamak için size bir gazete den kestiğim küfürlü yazıları gönderiyorum.»

Sayın okurumuz, sayfalarımızı kirletemiyeceğiz. Bu türlü gerici ihtiyaçlarını gidermek istiyenler o gazeteyi kullanabilirler.

Sungurlu'dan bir okurumuz, çok uzun mektubunu özetlersek şöyle diyor:

«Şerefli vatanî vazifeme gitmeden altı sene evvel, yüz yirmi beş lira aylıkla tezgâhtarlık yapıyordum. Vatanî vazifemden döndükten sonra, küçüklüğümden beri heveslendiğim devlet memuru olmayı kafama koydum. Sanatım vardı, iki buçuk yıl sanat okulunun marangozluk bölümünde çalışmıştım. Ama ufak bir memuriyete girmek için, can atıyordum.

Biraz tahsilli olduğum için, on beş lira aslî maaşlı memurluk imtihanını kazandım. Yanında tezgâhtarlık yaptığım adamın verdiği 150 lirayı teperek, yüz lira aylıkla odacılığı tercih ettim, kendimi devlet dairesine attım. Bir sene sonra alınan kararla, beni aslî maaştan ücretli yaptılar.»

Okurumuz uzun uzun talihsizliğinden, torpili olmadığından dert yandıktan sonra, şöyle diyor:

«Önümdeki yolların çok karanlığa girdiğini görüyorum. Yolumu aydınlatacak cevabınızı bekliyorum.»

CEVAP:

Sayın okurum, sizinki talihsizlik değil, aklınızı kullanamamak.. Siz devlet memuru olmazsanız, bu devlet memursuz kalacaktı da, aman memur, diye yalvar yakar mı olacaktı? Hem öğreniminiz az, hem esnaflığı hor görür, marangozluğu beğenmezsiniz; peki, ne olacak? Hiç olmazsa partici olsaydınız da Mecliste yer alsaydınız; onu da yapmamışsınız. Şimdi iş işten geçtikten sonra, akıl danışıyorsunuz. Yaşınız ve durumunuz uygunsa, yine marangozluğunuza ya da tezgâhtarlığınıza dönünüz; değilse «başa gelen çekilir», «ha mama giren terler» deyip, çekeceksiniz. Sizi 60 lira aslî maaşa yükseltmek, Marko Paşa'nın elinde değil ki... Öyle işlere başka paşalar bakıyor.

" "

Okurlarımızdan Bay Ahmet Ertaş, Zübük'ün ikiye katlanarak 16 sayfa çıkmasını öneriyor. «O zaman daha çok sayfalı olur, fiatını da bir lira yaparsınız» diyor.

CEVAP:

Zübük'ü ikiye katlıyarak 16 sayfa yaparsak, boşluklardan ötürü daha az yazı ve karikatür girer. Oysa biz, gazetenin daha dolgun olmasını istemekteyiz. İkinci cilde başlarken, aynı boyda ve 16 sayfa yapmayı düşünüyoruz. Bu düşüncemizin gerçekleşmesi okurlarımızın ilgisine bağlıdır.

Zübük

Pazartesi günleri çıkar haftalık siyasî mizah gazetesi ✻ Sahibi ve yazı işleri yönetmeni: Meral NESİN ✻ Yönetim yeri: Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İSTANBUL ✻ Telefon: 22 58 04 ✻ Abone: Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık 25 liradır. Derginin uçakla gönderilmesi isteniyorsa ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir ✻ İlân: Beş sütun üzerinden her sütunun santimi 15 liradır ✻ Gönderilen yazı ve karikatürler yayınlansın, yayınlanmasın geri verilmez ✻ 50 kuruş, geçmiş sayılar 75 kuruş ✻ İstanbul'da Vatan Gazetecilik ve Matbaacılık T.A.Ş. de dizilip, basılmıştır ✻ 26 Ağustos 1962 ★ Cilt 1 Sayı 29

Halk Edebiyatından Seçmeler:

Oldu olacak

Yine pâre pâre toprağın bağrı
Umudum gülleri soldu solacak
Kiminde hastalık kiminde ağrı
Analar saçını yoldu yolacak

Soğan ekmek ile bulgur aşımız
Omuzdan aşağı düştü başımız
Kala kala kaldı bize düşümüz
Alsınlar onu da oldu olacak

Bilirler kuş dili bilmezler halkı
Geçen yıl bitmedi yandı bu yılki
Gökten ekmek yağar kurtarır belki
Azrail kapıya geldi gelecek

Karanlık gözlerde çakılsın çakmak
İner başımıza bir gün bu tokmak
Tacına tahtına güvenen ahmak
Kazdığın mezarlar doldu dolacak

Üzülme ADEMî şaşırma yolu
Uğramazsa Hızır Gelmezse Ali
Elinde kazması ağzında gülü
Ferhat da dağları deldi delecek

ADEMî